

D A M I A

1654 On. Biblioteca Arad
Palatul Cultural

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afiș
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astei Bănățene“

KRISTOS A INVIAT

După ce-a trecut și ziua Sâmbetei începând să se lumineze spre dimineața a săptămânei, Maria Magdalena și cealaltă Marie au venit să vădă mormântul Mântuitorului.

Atunci se făcuse un mare cutremur pământ, iar un înger al Domnului, s'a pogorât din cer, a venit și a călcat pe mormânt și s'a așezat pe ea. Imbrăcămintea îngerului cădea ca zăpada și înfățișarea lui ca zăpezul.

Atășii, cari străjuiau mormântul, erau de frică și erau ca niște șoareci, iar femeile s'au speriat și ele. Dar îngerul a luat cuvântul și le-a zis următoarele:

— Nu vă temeți. Știu că voi căutați pe Isus, care a fost răstignit. Isus nu este aici, ci a înviat, după cum zisese. Veniți să vedeți locul unde a zăcut Domnul, și să vedeți și spuneți ucenicilor lui că a înviat din morți.

Amintindu-se de cele ce au văzut și au auzit, femeile au plecat atunci dela mormânt. Iar Maria Magdalena s'a dus la Simon-Petru și Ioan, spunându-le ce au auzit dela înger.

Petru și Ioan au purces atunci și ei în mormânt, alergând în fugă. Ioan era mai tare și a ajuns la mormânt înainte lui Petru. Ucenicul s'a uitat în mormânt și a văzut fâșiile de pânză aruncate jos, dar n'a intrat. Simon-Petru, care alerga în urmă, a intrat în mormânt și a văzut și el fâșiile de pânză aruncate jos. Ștergarul, care era pe lângă Isus, nu era cu fâșiile de pânză, ci pe lângă Isus și pe lângă Isus. După aceea Ioan, care a ajuns primul la mormânt, a intrat în lăuntru, a văzut și a auzit.

Atunci ucenicii s'au întors în cetate și au vestit Învierea.

Și după ce s'a sfârșit — cu Învierea — începea săptămâna a patimilor.

Pe o Duminică înainte, în Duminică după de soare și de veselie a Floriilor, Isus a intrat în Ierusalim, unde poporul îl întâmpina cu alai, pentru că se făcuse cunoscut că vine Cel care din veac a fost vădit să fie Mesia, Cel de atâta vreme așteptat. Bărbați, femei, copii, tineri și bătrâni i-au alergat înainte, primind-l cu ramuri de finic, ca pe Impăratul și al mântuirii.

Pe a doua zi, ca stăpân al Templului lui Dumnezeu, cu sfântă mânie în suflet, Mântuitorul a cerut socoteală pentru ce au întinat lăcașul Domnului:

— Ce-ați făcut, ticăloșilor, din casa Tatălui meu? Trebuia să pună întrebarea, pentru-

că fariseii și cărturarii făcuseră din templu tarabă de afaceri. Trebuie să pună mâna pe bici și să le zică zarafilor:

— Afară din casa Tatălui Meu! Duceți-vă de aici, eșiți voi cari v'ați vindut Satanei!

Dar Marți, fariseii și zarafii au căutat să se vadă cu cel care avea să-l vândă pe Isus.

Era Iuda. Prin el avea să se împlinească scriptura. Se furisase în sufletul lui punga Satanei — și el s'a lăsat să fie trădător și vânzător. Fariseii aveau nevoie de un asemenea trădător, ca să poată spune: Iată, unul dintre ai lui l'a arătat ca înșelător!

Și tot Marți, Mântuitorul, după ce-a înfruntat pe farisei, a stat și a plâns pentru Ierusalim, zicând: Vai ție, care n'ai înțeles menirea mea. Curând te paște prăbușirea, și peatră pe peatră nu va rămânea din ție!

Miercuri, Mântuitorul a mers în Betania, unde avea prieteni pe Lazar cel înviat din morți și pe surorile lui, Marta și Maria.

Iar Joi a fost ziua suferinței din grădina Măslinilor. În ziua aceasta, la cina cea de taină, Mântuitorul a statornicit taina împărțășaniei, luând pâinea pe care a frânt-o, zicând:

— Luați mâncați, acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi, întru iertarea păcatelor.

Iar apoi, luând vinul, a zis: — Beți dintru acesta toți, acesta este sângele Meu, al legii celei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor.

În această zi de Joi, care a fost și ziua smereniei desăvârșite. Isus Mântuitorul, dând pildă ucenicilor Săi și nouă tuturor, s'a aplecat și a spălat picioarele ucenicilor. Și tot în această zi de Joi

care mai este și ziua ascultării depline Isus a zis către Tatăl ceresc: Doamne, fie voia Ta.

În ziua de Vineri, a Calvarului și a Golgotei, Isus a fost legat și batjocorit, judecat de Ana și de Coiafa. Petru s'a lepădat de El. Mulțimea L'a scuipat și L'a batjocorit. L'au lovit cu trestia în cap, iar fariseii și Pilat — cel fricos l'au sortit moarte prin răstignire.

Crucea, cu care a plecat Isus pe drumul Golgotei, a fost grea: apăsau pe ea toate păcatele omenirii. Toate păcatele pe cari fiul Domnului a fost chemat să le mântuiască. Și a trebuit să facă singur acest drum, părăsit aproape de toți: nu mai erau împrejurul Lui decât câteva femei credincioase și puțini bărbați, plini de credință și de virtute.

În ziua aceasta, mulți îl înțitară pe Petru...

Crucea s'a ridicat sus, ca să fie văzută de toți oamenii și să servească drept exemplu de groază și de cutremurare.

Dar Isus a primit moartea cu seninătate, după ce — plin de bunătate — a iertat pe toți.

În acel moment, însă, cerul s'a întunecat, catapeteasma bisericii s'a rupt în două, pământul s'a cutremurat și poporul, plin de frică, a strigat:

— Cu adevărat fiul Domnului a fost!

Sâmbăta a treout apoi în tăcere, în durere și în așteptare. Lumea aștepta, fiindcă era dată asigurarea că a treia zi va învia.

Și Scriptura s'a împlinit, în zorii zilei celei de a treia dela răstignire, prin glasul îngerului strălucitor ca fulgerul, care a vestit femeilor: Nu e aici... Mergeți și vestiți ucenicilor că a înviat din morți...

În zilele noastre de jale și de durere, când o lume întreagă este iarăși frământată de blestem și inecată în sânge, învățătura din ziua Învierii n'or putea să spună nimic mai marilor lumii?

Nădejdea și bucuria se furisăză un pic în sufletul tuturor-popoarelor creștine de pe întreg rotogolul pământului, în ziua plină de slavă a Învierii.

Popoarele vor mântuirea. Ele își zic: — Hristos a înviat!

— Hristos a înviat!

... Totuși, sunt și surzi care nu aud vestirea cea mare.

Vai, ție, Ierusalime!

Invierea

„...cu moartea pe moarte
calcând și celor din mormânturi
viață dându-le”.

Din sfintele evanghelii, nu aflăm vorbindu-se despre învierea în sine. Cei patru evangheliști mărturisesc la un loc, că au văzut viu pe Isus. În schimb se precizează timpul, învierii, judecând după cutremurul de pământ și faptul învierii, din mărturișirile femeilor purtătoare de mir, apoi din relatările sf. apostoli Petru și Ioan.

Desigur că acest eveniment de o covârșitoare importanță, nu putea trece numai în forma reiatată de cei patru evangheliști, ci a avut o rezonanță mare în Ierusalim, cu atât mai vădită că tra-gediei de pe Golgotha, i-a premers cu câteva zile împărătească intrare a lui Isus în Ierusalim.

După Em. Ludwig, „a doua zi, întreg Ierusalimul știe de cele întâmplate. Sute de svonuri străbat orașul. Unii spun că Pilat se căește să și-a dat consimțământul pentru răstiguirea lui Isus — și că a pus să se ridice leșul și să-l îngroape undeva, într'un loc neștiut. Alții spun că preoții au săvârșit aceasta, spre a sus-trage poporului un idol, un zeu cărui i s'ar putea închina. Un al treilea grup afirmă că isprava aceasta o făcuse gră-dinarul, deoarece grădina lui ar fi fost distrusă de atâta lumea care venea să vadă mormântul. Al patrulea grup arun-că vina asupra haimanalelor cari au profanat deseori mormintele, spre a le prăda. Iar al cincilea grup susține că, până acum nimeni nu murise pe cruce nu-mai după trei ore; răstignitul fusese tre-zit din letargie și salvat”.

Să nu uităm originea etnică a lui Ludwig, care totuși drept concluzie ad-mite că „...femeile — mironosițe — în visurile lor treze, l-au văzut pe învia-tul Isus, cu chipul și făptura sa, adevă-rată” prin ceace nu neagă minunata și dumnezeiască înviere, ci se face ecoul cronicele istorice din zilele acestei mi-nuni.

În schimb toți cei ce s'au ocupat de viața lui Isus, analizând dramaticele mo-mente trăite de minorosițe la descoperi-rea mormântului gol, la arătarea lui Mariei, de relatările apostolilor Petru și Ioan, convin și sunt de acord asupra adevăririi învierii lui Isus.

Asupra învierii lui Isus, indosebi sf. evanghelist Matei, dă cele mai impresio-nante amănunte. Paznicii mormântului, au v a z u t „un inger scoborând din cer, în haine strălucitoare, care a prăvălit piatra de pe mormânt și stete deasupra ei”. Garda mormântului înspăimântată peste măsură, de această întâmplare, aleargă în oraș și raportează.

Îndată se întrunește sfatul evreilor, care hotărăște cumpărarea tăcerii: „le deteră, într'adevăr, o mare sumă de ba-ni, cu această poruncă: spuneți că au venit noaptea ucenicii și l-au ridicat în timpul când voi dormeați”.

Dar tăcerea dumnezeiesc al evenimen-tului a depășit mult puterea banului și întreg Ierusalimul comentează faptul prin prizma celor anticipate de Isus: „Fiul omului se va da în mâinile oame-nilor, va pătimi, se va răstigni și a treia zi va învia”.

Invierea este pe deplin întemeiată și vreme de aproape două mii de ani, lumea este convinsă de mântuirea cuprinsă în tro-parul: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte calcând și celor din mormânturi viață dându-le”.

Traian Constantin

Și unii pe alții să îmbrățimăm, să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi

Lumea trăia în percepțiile vechiului Testament, a codicelui lui Manu, într'o lume plină de divinități bune sau rele, îngăduitoare sau teribile. Omul, ducea viață animalică, căci beznă și ignoranță era pretutindeni. Creațiunea lui Dum-nezeu, omul, era abrutizat, conducându-se după legea talionului și forță. Ideia iubirii de aproapele era necunoscută. Doar Mântuitorul Sidharta, fiul rege-lui din Kapilavastu, în sec. 7 a. H., tră-înd în post și rugăciune, propagă timid, egalitatea oamenilor, dragostea și ierta-rea, întemeind budismul; sau Sikkismul, religia eclectică, menită să adune în-tr'un mănunchiu religiile Indiei, — pro-poveduînd o armonie desăvârșită și o pace universală. Sau Evreii singurii monoteiști ai Evului vechiu, cu o iubire biblică, restrânsă însă numai la semenii lor evrei, neamul ales al lui Iehova.

Notiunea dragostei de aproapele în lumea veche, lume dirijată de vechiul Testament, — de totemismul oriental, mazdeismul persan, monoteismul ebreu, politeismul religia aproape generală, — era necunoscută ori redusă la castă, cla-să, sau în cel mai bun caz la fiii aceleiași neam. Coeziune sufletească între cei de un sânge, ori de-o lege nu era. Lu-mea era stăpânită de haos, divinități răzbunătoare ori de întâmplare.

Îată de ce, în locul haosului, trebuia intronată lumina.

În vremea acestor nemulțumiri, pela anul 750 dela fondarea Romei, se naște Isus, fiul lui Dumnezeu, Noua credință a Lui, nu e pe placul Evreilor, conațio-nalii săi. Acestia instruiți de mai marii lor în cadrul îngust al mântuirii, nu în-telegeau o mântuire generală, universa-lă, o înfrățire a tuturor Neamurilor, ci c eliberare a Evreilor din cătușele ro-biei trupesti. Hristos, era după concep-ția Evreilor, un erou național, nu un mântuitor al întregii omeniri. Farizeii, Saduchei, — depozitarii puterii, își ve-deau autoritatea diminuată. Isus deci trebuia dat morții.

Înainte de Paști cu 6 zile intră Isus în Ierusalim.

Mulțimea popoarelor așterneau pe cale vestimente lor și alții tăiau ra-muri de copaci și purtau, iară ceice mergeau înainte și ceice urmau strigau grăind: Osana, fiul lui David, bine ești cuvântat celce ai venit, și iarăși vei să vii, întru numele Domnului.

La cinci zile Isus e restignit. Împă-ratul Cerului s'a dat morții pentru a mântui neamul omenesc de lanțurile pă-catului strămoșesc. Din sângele Dom-nului a eșit însă noua credință a iubirii de aproapele. Lumea s'a renăscut. Du-pă talion urrăză iertarea, după întu-nerec lumina cea adevărată. Vecinicul adevăr, că numai prin luptă, jertfă, per-

secuții, tenacitate, se obține rezultatul dorit. Câți morți, dela Isus încoace, n'au suferit cazne și huliri, pentru ade-văr. Inchiziția medievală, în numele adevărului divin, a dragostei pentru mântuirea sufletului, a inventat cele mai teribile torturi, ca ucizând corpul în care se cuibărise Satana, să salveze sufletul; Saint-Just, călăul revoluției franceze, în numele percepțiilor creș-tine „din iubirea de oameni”, a trimis la eșafod mii de nevinovați. Iar azi, în era civilizației și a culturii morale, câte orori și masacre inutile, făcute pentru „mântuirea” popoarelor.

În numele iubirii adevărate, a ar-moniei dintre popoare, — a voit Isus să se guverneze lumea:

„Ierusalime, Ierusalime, celce omori pe proroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câteori am vrut să adun pe fii tăi, cum își adună găina puii sub aripi, dar nu ați vrut.”

Învățăturile Nazareteanului au fost răstălmăcite, după capriciile despotilor lumii acesteia și în locul dragostei de-a-proapele s'a așezat ura între neamuri, în locul credinței care înobilează sufle-tul, s'a pus îndoiala, indiferentismul distrugător.

Să se mai răstignească odată Isus, spre a ridica lumea din marasmul moral în care e cuprinsă.

Îată, a înviat natura. A trecut iarna și se renaște vegetația. Seva aducătoare de viață, înalță și cel mai umil fir de iarbă. Aproape toate credințele au drept dogmă, renașterea ființei umane, fie că această ființă parcurge metempsihoza egipteană, induismul brahmanic, o aspi-rație spre Nirvana, când omul se reîn-toarce în sânul ființei supreme din care a ieșit, fie trecerea — în creștinism —, la viața de dincolo de mormânt.

Să ne renaștem și noi gândurile, simți-rile. O nouă viață, pătrunsă de dragostea biblică creștină, să aducă lumii de azi renașterea sufletească.

Călători suntem pe acest pământ. În dru-nul nostru, cu popasuri, datorie avem să ducem înainte opera creștinismului. Toate încercările de-a distruge adevărul biblic al lui Isus, s'au sfărâmat. Popoarele, ale că-ror fii, creștini, fiind numai cu buzele au rostit cuvântul Domnului, s'au prăbușit.

Azi când din nou, s'au răscolit popoarele lumii și în locul iubirii de aproapele au pus dreptul baionetei, sârbătoarea Paștilor ne aduce o mângâiere. E un liman de înviare în mijlocul atâtor dureri, cari s'au abătut asupra omenirii.

NICOLAE ILIEȘIU

Locuți la
BUCUREȘTI
numai la

Grand-Hotel

Situația
centrală.
Confort. Eitin

„LAFAYETTE”

CALEA VICTORIEI Nr. 11

Telefon 3-34-10

Paștile 'n Ardeal

S'aud cântari am veai în deai:
Hristos coboură în Ardeal
In zi de mândră primăvară.
In stânga poartă busuioc,
In dreapta flacări de noroc
S'aducă pace dreaptă 'n țară.

De când pe cruce-i răstignit
El până astăzi n'a venit
La noi acasă să ne vadă.
Oștri de ingeri vin cu el,
Sunt ingerii gătiți al fel
Au toți veșmânt ca de zăpadă.

Și după ingeri vin convoi
Toți ce-au trăit în sat la noi,
Toți ce-au murit departe 'n zăre.
Toți cari n'au avut cuvânt,
Dar au crezut și în mormânt
In România viitoare.

Atât de bun și drept norod
In șanțuri la Ivangorod
Lăsat-a, sânge și ciolane.
La Bug, Doberdo, în Balcani
Noi am trimis în zbor vultani:
Poporul nostru de cătane.

Din câți au fost, din câți s'au dus,
Câți oare numele și-au pus
La căpătâi pe-un lemn, pe-o piatră
Câți oare carte ni-au trimis,
Câți oare slova lor și-au scris
In graul învățat la vatră?

In urnă curge lung șirag:
Tot ce avem mai scump, mai drag:
Vin moșii noștri, vin părinții,
Toți cei pieriți în închisori,
Toți sfinții din spânzurători,
Vin toți din iadul suferinții.

Din nesfârșitul zării plai
Fecioare vin cu păr bălai,
Vin fetele cu ochi de mure.
Atâta cântec s'a desprins,
Surâșul vieții s'a întins
Prin munți, pe câmpuri, prin păduri.

Stă zarea prinsă în vâpâi,
Din fund de sate vin flăcăi,
Un râu de viață e pe vale.
Copiii lanului mănos,
Aleargă 'n fața lui Hristos
Să-i cânte astăzi oșanale.

De două mii de ani, acum
Veni Hristos la noi pe drum
Să facem Paștile 'mpreună.
De-aceia toți s'au ridicat
De unde moartea i-a 'ngropat.
Purtând pe cap din spini cunună.

Iar dela munți pe 'ntins de plai
Răsună glasul lui Mihai:
„Ardealul nostru înviază!
Hristos vă dă din nou puteri,
Uitați durerile de ieri,
Ardealul nou se luminează.”

VOLBURĂ POIANĂ NASTURĂ

*) Scrisă de autor în anul 1919, la învie-rea neamului românesc.

STEAGURI ȘI FLAMURE

„MUNCA ȘI VOIE BUNA”

Executarea autorizată de Ministerul Muncii,

la ATELIERUL SPECIAL

Piața Libertății No. 7, edificiul: Cercul Militar.

Casa de muzică

H U B E R

Telefon 44-12

Timișoara I, str. Eugén de Savoia No. 11

RECOMANDĂ INSTRUMENTE DE CALITATE

REPARAȚIUNI EXTREM DE EFTIN

ZEISS
Ochelari
de
soare
PERIVIST

la Keckeméti
Timișoara, Bulv. Duca 2

Nouă luni de război

Se implinesc zilele acestea, nouă luni de când s'a început al doilea mare război deocamdată european. S'au cutropit în acest timp trei-patru țări, au pierit zeci sau sute de mii de vieți, s'au irosit valori de miliarde și s'a desorganizat economia întregului glob terestru — totuși nici o decizie nu se anunță, nici o speranță de pace nu apare la orizont.

Frontul de Vest, singurul care poate inclina balanța într'o parte sau alta în termen scurt, nu se mișcă. Ultima diversiune, cea norvegiană, după care vor putea încă urma altele, se conduce de ambele tabere, cu cea mai mare ardoare, deși cu convingerea certă că episodul acesta nu apropie hotărârea finală nici măcar cu o singură zi.

Foarte vizibil atât aliații cât și Germanii se bizuie pe *factorul timp*, pe care fiecare beligerant îl consideră un aliat prețios. Intensificarea blocadei, cu toate riscurile de a atinge interesele legitime ale neutrilor, este politica dusă de aliați, în același scop de a favoriza acțiunea *factorului timp*, ca și extinderea operațiunilor pe fronturi îndepărtate practică de Germanii — cu riscul fărâmițării forțelor.

Inadevăr aliații așteaptă dela prelungirea unei blocade severe privațiuni urmate de nemulțumiri, și deci slăbirea regimului din Reich, cum Germanii par convinși că lupta în munții Norvegiei, fără legătură directă de cauzalitate cu apărarea teritoriului național, va scade elanul Francezilor.

Toți cred că timpul lucrează *pentru* ei, niciuna din părțile beligerante nu admite că el ar putea lucra *împotriva* ei.

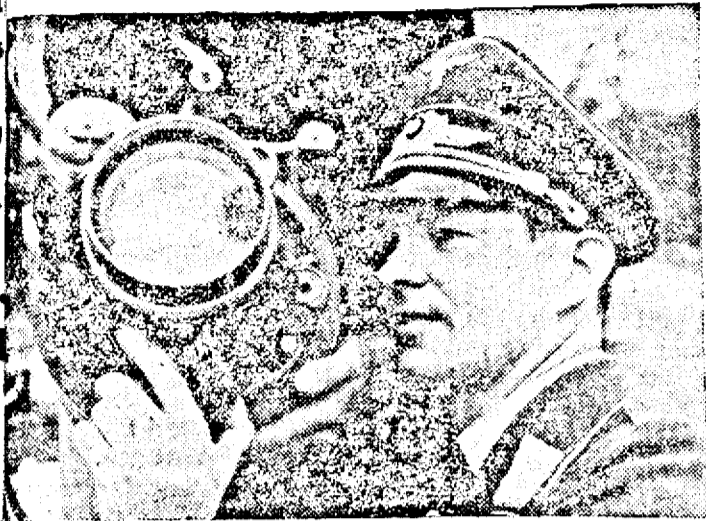
Și totuși timpul lucrează *împotriva* tuturor, nu numai beligeranților dar și împotriva neutrilor! Enorme pierderi de substanță ce reprezintă cheltuelile apărării naționale sărăcesc toată omenirea cu pași rapizi. Eforturile disperate, făcute de țările neutre pentru a-și menține viața economică și schimburile internaționale la o cadență normală, cu toată sarcina strivitoare a cheltuelilor extraordinare indispensabile, își au explicația în conștiința acestei sărăcii.

Beligeranții, în legitima lor strădanie de a termina victorioși catastrofica aventură în care s'au angajat, arată puțină înțelegere pentru politica neutrilor, în care văd numai „dorința de îmbogățire” prin continuarea „micilor afaceri”, când ei — ambele tabere — se luptă pe viață și pe moarte pentru triumful unor idealuri superioare, deci și în interesul neutrilor ingrați!...

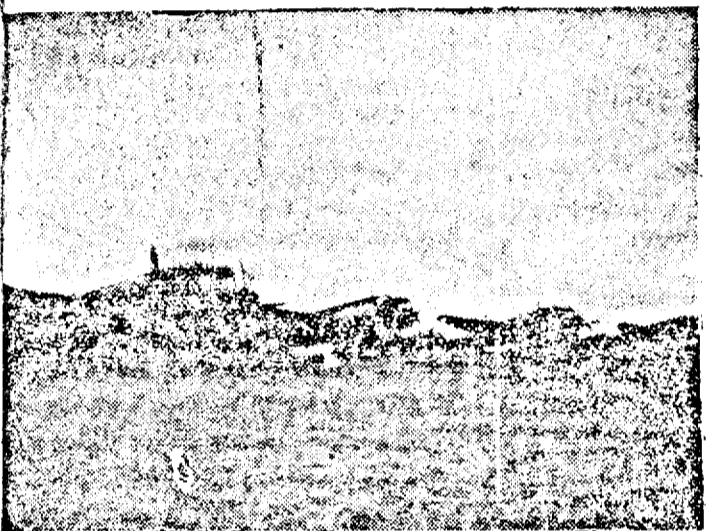
Parcă ar putea fi vorba azi de îmbogățirea vr'unei țări neutre! Apărându-și producția și schimburile internaționale, neutrii nu fac altceva decât să-și apere existența, căci bugetele apărării naționale alimentate prin eforturile cele mai eroice ale popoarelor — dinafara părjohului, nu s'ar putea menține la totalurile lor astronomice actuale fără o viață economică activă. Or, lipsa stăvilarelor de oțel și beton la graniți ar însemna invazia teritoriului și desființarea națiunilor slabe...

Noi Românii ne găsim în această postură puțin de invidiat. Hotărâți să rămânem neutri pentru a duce înainte opera de construcție inaugurată de marele nostru Suveran, apărăm această neutralitate din răzputeri, întărind granițele. Toți fiii țării sunt pătrunși de această convingere și își impun atitudinea ce decurge din ea: oricare ne-ar fi simpatiile, afinitățile de idei sau de sânge, români sau minoritari, toți cetățenii României trebuie să se manifeste ca și țara lor — *ca neutri*.

NIC. IVAN

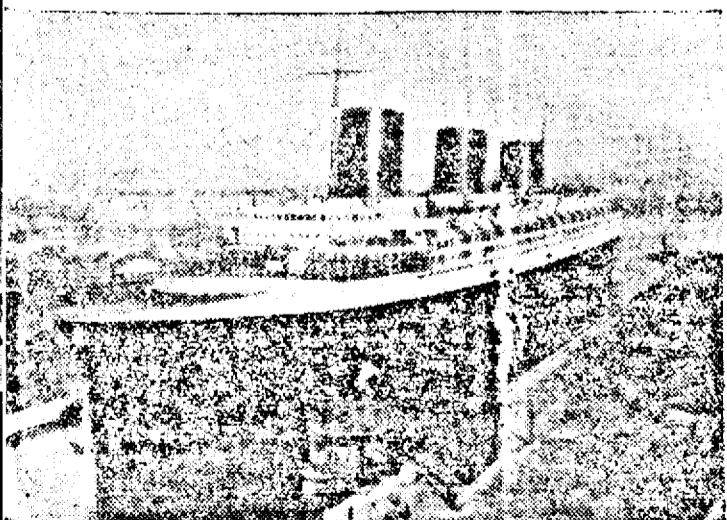
lot german pregătindu-se pentru un sbor de informație

Avioane militare franceze

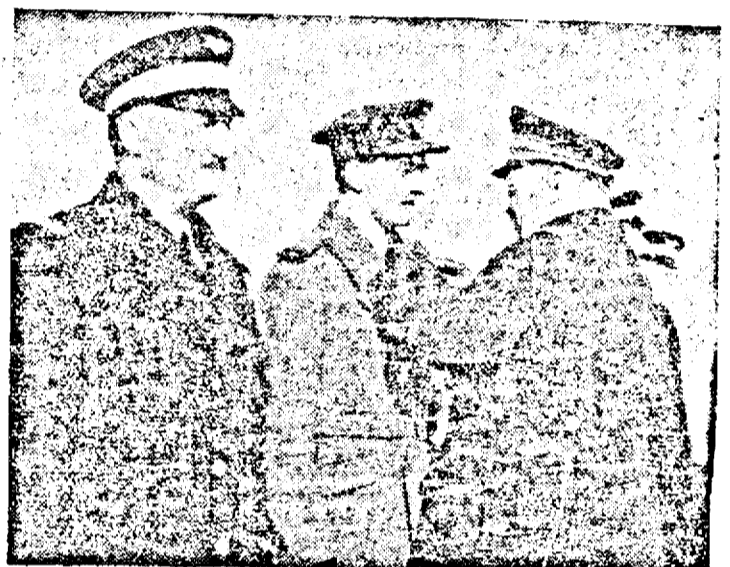
Aviatori canadieni în Anglia

Vasul francez „Normandie”

D. Hitler trece în revistă trupele

Gen. Vuillemin decorează un aviator englez

Santinela pe frontul de Vest

Debarcarea unei piese de mitralieră

Bănăţenii din Bucureşti

Este firesc ca de pe întreg cuprinsul ţării noastre româneşti să poţi afla în Bucureşti pe câte cineva. Mai ales tinerele s'a îndreptat spre capitală ca să-şi facă o scută pregătire şi să-şi completeze cunoştinţele în universitatea din capitala ţării întregite.

De stabilite în acest oraş uriaş, prea puţini au putut-o face. Pe toţi îi cheamă bătaie la nostalgia plaiurilor natale şi tradiţia strămoşească de a se acina pe lângă ai săi, spre a le fi de folos la nevoe, ca în vremile de oprelişte de odinioară, când cărpaţii ne despărţeau.

Prea puţini au reuşit aşadar să înfrunte mentalitatea generală, care viziunea suferă de o molie anacronică, — căci fiecare provincie trebuie să-şi aibă o lungă de reprezentanţi culturali în capitală, pentru ca aceştia tot timpul să poartă grijă valorilor şi bunurilor materiale şi spirituale ale regiunii de baştină, spre a le impune şi sublinia în concertul culturii româneşti.

Astfel că un intelectual dintr-o provincie stabilite în capitală ar trebui să aibă şi atribuţiunile unui ambasador al solului său natal şi al aspiraţiilor spirituale acestuia.

Din acest punct de vedere au ştiut să se comporte din cele mai bune în Bucureşti. Peste tot îi întâlneşti. Există şi „Cerc al Ieşenilor“ în care se pun pe capete probleme vitale din îndepărtata capitală voivodală. Consacrarea fiecăruia scriitor, artist sau avocat ieşean, pregătesc în taină şi cu pricepere acestora din Bucureşti, cari îi întind o mână prietenească cetăţeanului lor. Aşa a fost cu Demostene Botez, Ion Sava, Mitru, Em. Serghie, C. N. Ibrim, Ionel Teodoreanu, etc.

Dacă cu aceiaşi abilitate şi stăruinţă să proceda o mână de bănăţeni, de mult erau traduse în faptă visele de aur ale înaintaşilor noştri. Noi însă nu avem un sobor de bărbaţi cari peste preocupările lor de fiecare zi să se năzuiască, să cârmăiească, a temeinici renumele bisericii noastre, răzlefit în spaţiu şi vitregit în timp. Doar câte unul, dacă se află, de mătură cum s'ar zice, la această rană pe care singur nu o poate nici alina, dar mi-te vindeca.

Un iminos bănăţean în domeniul său de activitate a fost inginerul Ştefan Andrei, azi pensionar, fost inspector general de control la C. F. R. El a ajutat pe sute de comişeni de-ai săi, lipsiţi de mijloace, ca să intre slujbaşi la şcoală ferată. Prin comparaţie, inginerul Andrei a făcut în miniatură ceea ce a făcut în mare, marele moldovean Grigore Trancu-Iaşi, care pe lângă că-şi căpăta pe „finii“ săi, avea şi greutatea măruntului pe care şi-l spunea peste tot pentru prevalarea intereselor moldoveanilor.

Dintre „ambasadorii culturali“ — de poli ai mentalităţii despre care facem amintire la începutul acestor rânduri, — ceace ne priveşte pe noi bănăţenii — putem cita un caz, acesta fiind imediat în capitală prin merite stabilite pe plan naţional, cultural şi social. Este scriitorul Petru Nemoianu.

Ziaristul deputat Virgil Molin, deşi că-este fiul dascălului bănăţean din Cărbăneasa, el s'a ridicat din mijlocul Olteniilor, printre cari se stabilise cu vreo 15 ani înainte de a fi fost onorat cu demnităţile înalte pe cari le deşine cu atât de destoinicie. Dacă l-am înfăţişa ca pe un reprezentant al nostru al bănăţenilor, am risca o desminşire şi o polemă cu confrăţii noştri olteni căroră, pe drept cuvânt, Virgil Molin le poartă foarte interesele. În d. V. Molin noi putem saluta însă virtuţile bănăţene, cinstea şi capacitatea. Calităţile dumisale de bun organizator şi iscusit cunoaşcător al problemelor muncitoreşti l-au ridicat la treapta pe care o cinsteşte prin prezenta sa. Expoziţia breslelor de la Berlin prin priceperea bănăţeanului Molin a decernat premiul cel mare României.

Dar să revenim la aceia cari cu trup

şi suflet au rămas ai Banatului.

Nu le facem aci portretul fiindcă în modestia lor s'ar revolta, şi-ai numele lor a fluturat de-atâtea ori pe buzele cititorilor noştri!

Facem aşadar o fugară însemnare, mai la vale, despre puţinii fii ai Banatului aflători în Bucureşti.

— Dr. Petru Nemoianu, cel mai de fruntea, fost în repetate rânduri prefect de Caraş. colaborator apropiat al marelui Octavian Goga, este un încercat scriitor şi gazetar, paralel cu activitatea d-sale de economist şi avocat. Prin d. Nemoianu au fost aduse la cunoştinţa opiniei româneşti toate rănile dureroase ale Banatului, în mod ştiinţific, cu texte şi documente. Tipărite în diverse edituri şi tiparniţe, acele lucrări sunt în întregime epuizate. „Amintirile“ prefaţate frăţeşte de Goga, „Sărbii şi Banatul“, „Prizonier la ruşi, rob la unguri“ etc., numai în bibliotecă se puteau afla în ultimul timp, fapt ce a îndemnat pe colaboratorii apropiaţi ai maestrului P. Nemoianu să îi strângă toate lucrările în trei volume mari, ca un omagiu pentru cei 50 de ani pe cari d. P. Nemoianu i-a împlinit în această primăvară, — bronz cu zăpezi la tâmpile.

În d. P. Nemoianu avem pe ambasadorul cultural al Banatului.

Întăium volum „Amintiri“ a apărut deja zilele acestea, celelalte două sunt sub tipar.

Ca aceste rânduri să fie mai complete, notăm mai jos, tot fugar, din preocupările celor mai tineri cari se mai află (pentru cât timp?) în capitală.

Fostul şef-redactor din epoca de glorie a ziarului „Vestul“, d. Liviu Jurchescu avocat în baroul din Timişoara, munceşte să îşi documenteze la Academia Română o problemă foarte interesantă care îl preocupă de ani de zile. Parţial a transpirat acea problemă din coloanele „Reşitei“ prin seria de articole sub titlul: „Duhul lui Zamolxe“. Dacă documentarea va reuşi deplin, lucrarea tezăstă a lui Jurchescu va fi de răsunet mondial urmând a răsturna întreg mitul clădit de neo-latini şi în special de noi „urmaşii Romei“. Jurchescu vrea să scoată în evidenţă superioritatea Dacilor autohtoni, peste cari au invadat Romanii. Ca toate lucrările mari cari comportă studii întinse, şi aceasta a lui Liviu Jurchescu va mai întârzia până să fie dată la tipar. Nădăjduim însă ca lucrarea aceasta să aducă lauri pe fruntea Banatului nostru.

Aş săvârşi o greşeală de neiertat dacă n'aş aminti măcar în acest loc pe marele prelat caransebeşan dr. Moise Ienciu înălţat dela catedra ce o deşinea la Academia Teologică bănăţeană, la directoratul general din ministerul Cultelor. Munca sa este de ordin obştesc şi se răsfraŃge asupra întregii ţări. Geometria spiritului său s'a impus tuturor. În domeniul literelor, consoarta d-sale d-na Dorina Ienciu a dat interesante romane în genul celor scrise de H. G. Wells, Jules Verne, Ilie Ienea. „Cataclismul anului 2000“ e o admirabilă frescă a sufletului omnesc în permanentă devenire alături de transformismul necurmat al tehnicei. Pe lângă acestea d. dr. Moise Ienciu, mai are şi meritul de a fi dat ţării un brav ofiţer şef de promoţie în artilerie.

— Printre scriitori, mai puţin considerată de ea însăşi bănăţeană decât de noi, este romanciera Anişoara Odeanu, care ştie să-şi pregătească fără zurgălăi romanele, împărţită între nopţile albe cu rodire de gând şi zilele istovitoare, ucigătoare de nervi ale palatului de justiţie unde şi-a impus destoinicia ca avocată cealaltă bănăţeană dintrânsă, domnişoara Doina Peteanu, fiica distinsului intelectual Iugojan.

— Eugen Victor Popa, tânărul cu frunte de marmură în dosul ochelarilor cu mai multe dioptrii, cel care a evocat la Lipova pe bănăţeanul academician

trebuie să fie al doilea asociat în fiecare cafea cu lapte!

Ceeace n'a reţinut istoria...

SECRET

Printul de Orange, fiind trimis într-o expediţie cu o misiune secretă, un ofiţer curios îl rugă să-i împărtăşească şi lui secretul.

— Eşti capabil să-mi păstrezi secretul, dacă ţi l-aş spune?, îl întrebă printul.

— Desigur, domnule general.
— Şi eu deasemenea! . . . — răspunde printul de Orange.

LUDOVIC XV. ŞI OCHELARI

Vizitând marele stat major, Ludovic XV, zări într'un birou, pe o masă, o pereche de ochelari. Îi luă şi zise: „Ia să vedem dacă sunt buni“. Totodată ridică o hârtie care părea uitată întâmplător pe masă, — în care se găseau scrise cuvinte extrem de elogioase la adresa regelui. După ce citi primele rânduri aruncă hârtia şi ochelarii şi zise, răzând: — „Credeam că ochelarii ăştia sunt mai buni ca ai mei. Au însă acelaşi defect: măresc prea mult lucrurile . . .“

SCEPTICISM

Diogen din Laerte povesteşte că Pyrrhon susţinea că viaţa şi moartea era unul şi acelaşi lucru.

Un discipol, mirat de această afirmaţie, îl întrebă într-o zi:

— Atunci de ce nu mori, maestre?
— Tocmai pentru că nu e nici o deosebire între moarte şi viaţă! . . . răspunde Pyrrhon.

SANGE RECE

Abatele de Voisenon şi-a păstrat sângele rece şi buna dispoziţie până în ultima clipă. Cu puţin înainte de a muri, porunci să i aducă sicriul de plumb, pe care şi-l pregătise din vreme.

— Iată, zise el, zâmbind, ultima mea redingotă . . . Apoi, întorcându-se către lachei, care-i cam ciordiseră adesea multe lucruri, le spuse: „Sper că n'o să vă apucaţi să mi-o furaţi şi p'asta? . . .“

CONSTANTIN ŞI CONSTITUŢIA

În Decembrie 1820 a fost organizată în Rusia o revoluţie, tinzând la obţinerea unui guvern constituţional. Regimentele revoltate s'au adunat la un loc strigând: „Traiască Constantin şi Constituţia!“

Constantin era un ţar ipotetic, pe care voiau să-l opună lui Nicolae Pavlovici. Mişcarea a dat faliment. Soldaţii credeau însă că Constituţia era . . . nevasta lui Constantin.

AUREL BUGARIU

Cele mai estine

Rame şi Blondelle

la „A U R A“

TIM.ŞOARA I. Strada Eminescu No. 5 (Casa Scherler) şi în Piaţa Labovary No. 5

PAȘTELE ÎN ORIENT

Patimile și Invierea Mântuitorului au avut, de mult, dincolo de hotarele Golgoției și ale Palestinei... Prea măreață era sătătura Lui, ca să rămână numai pe pământul îndărătnic al Iudeei... Dacă mii și zeci de făclii se aprind la Mormântul Sfânt, și toate clopotele Ierusalimului bat în noaptea Invierii vestind lumii marea minune — întregul răsărit ortodox aprinde mișcări de lumină, în aceeași noapte și în aceeași clipă... Bat clopotele, bubuie turlile la Athena, la Sofia, la București, la Igrad, iar în insulele grecești, pe malurile Mării Egee, în satele peninsulei, în Balcanii învecinați, în Munții Macedoniei, în văile Spaniei, răsună focuri de pușcă, menite să stească stelelor din cer că s'a aprins lumina pământului.

Mi-aduc minte Invierea copilăriei, în munții Pindului... Pândarul ne scula cu bătaie în poarta cea de stejar și plecam prin satul întunecat, spre biserică de jos a Sfântului Nicolae... Cu pușca la spate ne păzea pândarul fiecare bărbat avea o pușcă, fiada de băne de tâlhari turci dădeau târcoale și nu tăia în noaptea Invierii, au înconjurat biserică și au prădat pe credincioși. Acele luminițe ce curgeau pe toate ălele, mireasma de tămâie și de micșunele, mișcările de ceară, cu miros de miere, se amestecau cu mirosul de pulberă arsă, răspândite de țevile puștilor... Umbra unei spaime împletite cu năucile sacre ale misterioaselor nopți de apoteoză.

La unele triburi albaneze, la Malisori de arând trecuți la creștinism, sărbătoarea Invierii îmbracă forme eroice. Preotul ține pușca sub masa sfântului altar, nerăbdător să tragă primul foc. — Acuma, drept credincioșilor creștini să spun „Cristos a'nviat", dar să stați

Sărbătorile Sf. Paști

La Athena se desfășoară cel mai artuos spectacol al Invierii orientale. Acropolea e luminată, tunurile bubue, clopotele bat, procesiuni de odăjzii strălucitoare se revărsă printre ruinele înguste ale lumii păgâne.

O inviere a patimilor am trăit-o acum câțiva ani la Arbănași, un sat de lângă Târnova, în Bulgaria. Sat de albanezi și Aromâni, plin de amintirile boierilor și gospodariilor valachi, în drum dela București spre Stambul. Biserici de sat, adânci, cu mai multe despărțiri fiecare, cu slujba patetică, cu luminițele din jurul epitafului iălăind pe sfântii cu ochii scoși, ai zidurilor afumate. Și acolo, babele smulg, în taină de noapte, pentru vrăjile lor blestamate, privirile mucenicilor și ale arhangheliilor.

A venit apoi o noapte de Paști, la Sofia sub cerul rece, în Catedrala somptuoasă închinată Tărului Liberator. Biserica Alexandru Newski din Sofia, ridicată de regele Ferdinand, este cel mai mare monument religios din Orientul Europei. Zidurile în piatră și în marmoră, în ea încap mii de credincioși, iar în jurul ei zeci și zeci de mii aprind făcliiile de ceară când mitropolitul Ștefan proclamă: Veniți de luați lumină!

Mi-aduc aminte și de o noapte pascală în Basarabia, în județul Orhei, plin de troițe pe al căror vârf luminează cocșul care-a cântat de trei ori lepădându-l lui Petru:

Sate de primitori, ascultători și tăcuți, mândri în sărăcia lor, cu profiluri și nobletea de vechi răzeși ai Vodului dela Putna...

In apropierea Nistrului, pe-o zi de primăvară pascală: La vadul unde Nistru un neam desperetechia Prin glodul inserării ne căutam cărarea în vârfuri de troițe, cocșii de tinichea Mal licăria, să cânte lui Petru, lepădarea.

Troițe luminate de soarele răsărit Măncat de lupi în codrul Orheiului, pe brânci, Iși doureau, cu sânge Cristosul răstignit: Curând s'au stins și ele și s'au închis, adânci.

până la urmă... să nu prind că iese vreunul din biserică înaintea mea, să trăvă cu pușca!

Iar drept credincioșii malisori își înving nerăbdarea și vitejia, așteptând să împuște cel dintâiu Sfinția Sa...

Dacă Bizanțul și biserica slavă a răsăritului, dacă noi înșine împodobim aceste sfinte sărbători cu toate darurile primăverii, acolo în depărtata. Iudee prea puține sunt ramurile verzi și florile menite să îmbălsămeze drumul Calvarului... Gogota, colină pustie, stăruiește și azi în uscăciunea ei.

Pământ de piatră sterp și blestemat Nici floare și nici brad, nici mărarine N'au năzuit spre cerul bun, din tine Și rândunele nu te-au săgetat.

Pământ hain, Golgotă nici un svon De prună, n'ai adăogat făpturii Ai vrut să fii în vezi de veacuri — tron Batjocurii și plânsului și urii!

Copacii tăi? Trei cruci! Și rodul lor Doi ucigași și-un sfânt bătut în cuie Trei umbre mari ce cresc mereu și seze Și se topec în cer de cositor.

La poala ta, mormintele nu'ncap Pe îngropați, atât de greu se sapă Șacalii vin în noapte și s'adapă Cu sânge mort curând în vânat cap.

Și totuși, și-a fost dat să vezi — minune! — Mărgăritar de foc pe înălțimi Un cer înviorat de heruvimi Cu revărsări de-argint și flori, pe strune.

Tot ce n'ai dat pământului — și-a dat În bucuria nopții de'nviere Balsamul lumii din oțet și fiere Și trandafiri din spinul coronat.

Și iată-ne, noi singuri, cu cinci sau șapte stele Pe cer și nici-un suflet de câine, om, or sat Și nici-un clopot; Doamne, singură tău grăie Să cânte Invierii care s'a revărsat!

Să fie o părere sau a venit un svon De-aramă, veste bună, din alba monastire? — E prea departe! spune monachul Gheorghe deo...

Și ne-am oprit acolo, cu teamă și neștie. Minunea Invierii, menită să lumineze viața plină de învățături a Mântuitorului, Calvarul care a însemnat cu sânge și chin, cu jertfa însăși această fără de pereche viață, Patimile și Invierea au trebuit să fie, ca să întărească și mai mult, prin magia lor, să lumineze ca un proiector, final, întregul drum de parabole, și de minuni. Fără această minune a Patimilor și a Invierii, poate n'am fi cunoscut niciodată marea învățătură a Nazarineanului.

Cu mâna străvezie ce-a binecuvântat Cetăți, răspântii, ape și frunțile botnave Ușor, a dat departe al lespedei stigmat Și s'a înălțat din criptă în azurate nave.

Intretăieri de astre i-au pregătit un drum De pulbere stelară și fulgere, de-arându', În urma lui pământul străluminat, acum, Păduri de brațe n'tinse îi trimetea, chemându-l

Al lui au fost, cu toții și nu l-au cunoscut... Dar a venit minunea de dincolo de moarte Și-atunci pescari și vameși, sutașul fără scut, Iși frânseră genunchii și se căiră foarte.

Dar toată n'vătătura? Dar bunul Său îndemn? Ar fi rămas uitată în noaptea fără nume De nu lucea pe criptă dumezeesul semn De n'ar fi fost minunea dincolo de lume...

Isuse, — Doamne, dă-ne cununa Ta de amar Și sulfa și truda și marea ta povată Dar ne mai dă, Stăpâne, al Invierii har, Să ne'noune viața de dincolo de viață... VICTOR EFTIMIU

SCIATICA

Acidul uric este cauza escunsă a unui mare număr de nevralgii: nevralgia trigemenului, nevralgia cervico-occipitală, nevralgia intercostală, lombară, abdominală, sciatică. Acidul uric imbibă teaca nervilor.

În acest caz nu există decât un singur tratament contra impregnării urice a sistemului nervos: medicațiunea prin URODONAL, care atacă însăși cauza escunsă a răului, acidul uric, activând eliminarea sa.

Doctorul P. E. Lévy, fost intern al Spitalelor din Paris, ale cărui opere fac autoritate în ceiace privește tratamentul bolilor nervoase, a arătat într'un important memoriu asupra tratamentului nevralgiei sciatică, necesitatea de a prescrie URODONAL în această afecțiune.

URODONAL ESTE ANTIREUMATICUL SIGUR

Pentru a vă scăpa de suferințe, luați în fiecare zi 2 lingurițe cu URODONAL în apă.

URODONAL - este un produs de încredere A făcut obiectul comunicărilor la Academia de Medicină și la Academia de Științe: 1908-1935.

LA FARMACII ȘI DROGUERII

ESTE UN PRODUS CHATELAIN, MARCĂ DE ÎNCREDERE

Probleme silvice

Un nou aspect al întrebuințării lemnului Gazul din lemn, sau „gazul pădrurilor"

Asigurarea carburanților necesari pentru industriile de pace, pentru cele de apărare națională, precum și pentru consumul cerut tot mai mult de motorizarea armatelor de uscat, apă și aer, devine o problemă tot mai acută a preocupărilor popoarelor ce își înțeleg chemarea în aceste timpuri de grea încercare, în cari se hotărăște existența lor.

Știind că nu toate țările au fericirea de a avea zăcăminte de petrol, și cele cari le au, nu pot conta pe un debit inepuizabil, în timpul războiului din 1914—1918 s'a pus pentru prima dată în valoare descoperirii doctorului Petterkofer de a se utiliza gazul din lemn ca forță motrice.

Primele încercări au avut loc în Franța, apoi în Austria, ca în sfârșit Italia să introducă gazogenul, — gazul din lemn — în motoarele cu explozie.

Ținând seamă că lemnul e un produs inepuizabil, dacă se aplică pădrurilor prescripțiunile indicate de știința silvică, care în primul rând cere a se folosi numai creșterile curente anuale, lăsând în permanență nealterabil capitalul lemnos, și că gazul din lemn se produce din lemnul de calitate inferioară — din cel de foc — ne putem da ușor seama de marea avantaj obținut prin alimentarea motoarelor cu gaz din lemn.

La aceasta trebuie să menționăm și partea cea mai esențială, care este cea economică. Dintr'un metru ster se pot produce calorile corespunzătoare unei cantități de 270 litri de benzină, lemnul putându-se folosi la umiditatea normală de circa 12%. Apoi funcționarea motorului, punerea lui în mișcare, conducerea, aprovizionarea cu lemn, consumul de ulei etc., sunt perfect puse la punct. Dacă mai adăugăm, în sfârșit, că viteza a automobilelor puse în mișcare cu acest carburant este de cca 80 km. pe oră, pentru cele de turism și circa 50 km. pentru camioane și că consumul este numai 30 kg. lemn pentru 100 km. — la cele de turism — ceea ce face cca. 24 lei în loc de 144 lei, vedem avantajele excepționale ale acestui carburant, prețul

lemnului fiind numai 1/6 din prețul benzinei.

Cele mai cunoscute generatoare de gazogen sunt: Sagam în Franța, Impert în Berlin, Deutsch în Köln, Abogen în Suedia, Kromag în fosta Austria și Compound în Anglia.

În Elveția gazul de lemn numit și „gazul pădrurilor", mai este întrebuințat și ca combustibil în centralele electrice, pentru încălzirile centrale ale locuințelor și ca gaz de iluminat.

În Franța „gazul pădrurilor" a fost introdus și la motoarele de cale ferată, obținându-se în condițiuni deosebit de avantajoase o viteză de 100 km. pe oră. Italia i-a dat o extensiune și mai mare. E interesant de notat că primul gazogen naval tip „Roma", construit în uzinele „Alfa Romeo", consumă pentru producerea a 40 H. P. numai 30 kg. lemn pe oră, adică 5 lire, — față de 30 lire echivalentul prețului combustibilului lichid, ceea ce înseamnă că și aci prețul consumului în lemn este 1/6 din prețul combustibilului lichid.

La intrarea în războiul actual, adică la 1 Septembrie 1939, Germania avea peste 2000 camioane cu gazogen.

Pentru a ilustra și mai bine rolul ce-l va avea „gazul pădrurilor" într'un viitor apropiat, relevăm că cei 10.000.000 m. st. lemne de foc ce rămân neutilizabili economiei silvice franceze, pot produce echivalentul a cca. 2.500.000 tone combustibil lichid, adică ceva mai mult decât consumul nostru intern.

Deci, cu mai multă prudență să ne asvărlim lemnele în foc!

Ing. Tiberiu Cernescu Inspector silvic.

BLANURI ȘI HAINE DE IARNA primește spre păstrare, contra modelilor, garantat

Blănăria BOTZ

Timișoara I, Bulv. Reg. Ferdinand 1 (Palatul Löffler)

EPISCOPIA ORT. ROM. A TIMIȘOAREI

NICOLAE

DIN MILA LUI DUMNEZEU DREPTERE-
DINCIOȘUL EPISCOPI AL ORADIEI
ȘI EPISCOPI LOCTIITOR AL EPARHIEI
TIMIȘOAREIIubitul cler și popor har și pace dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru
Iesus Christos, iar dela Noi arhierescă binecuvântare

Hristos a înviat!

Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Dumnezeu deplin din Dumnezeu deplin, a putut săvârși însuși, cu dela sine putere, minunea cea mare și cu totulul lui presus de fire a învierii preamărite și strălucite a trupului Său. Numai Dumnezeu fiind a putut lucra ca și stăpân atotputernic al vieții și al morții, împreunând din nou, întru împreunarea vieții celei fără de moarte, trupul din mormânt cu sufletul cel pogorit la iad, unde erau esteptându-și cu așteptare izbăvirea, strămoșii și dreptii Vechiului-Testament.

Oare nu își au aceste întâmplări din viața Domnului partea lor de învățatură adâncă și pentru noi ucenicii săi? Oare nu este patima și învierea Domnului o pildă pe care ne-a lăsat să o urmăm și noi în vremuri de încercări și năcazuri, cum sunt cele de astăzi? De sigur că, da, Dumnezeu pune din când în când — după sfatul neajuns al înțelepciunii și al economiei Sale — câte o cruce pe umerii fiecărui om, fiecărui popor, uneori pe umerii lumii întregi, ca să o poarte spre Golgota suferințelor, a acelor suferințe care încearcă și curăță, îndreaptă și mântuie, pe ceie le știu răbda, după pilda Celui răstignit. O asemenea cruce este și războiul pe care-l vedem și-l simțim ca toții, fie într-un fel, fie în altul.

Ceace trebuie să știm în aceste vremuri este cu deosebire chipul în care se cere, chipul în care trebuie, să ne purtăm crucea greutăților, dacă voim ca purtarea ei să ne fie într-adevăr de folos.

Întâi de toate se cere să avem încredere neclintită în bunătatea lui Dumnezeu, care ne rânduieste totdeauna cu rost și cu folos, atât pe cele bune, cât și pe cele mai puțin bune din viața noastră. În al doilea rând trebuie să purtăm greutatea cu buna știință, de bună voie și cu lăpădare de sine, fără umbră de cărtire împotriva lui Dumnezeu, căci numai așa fapta noastră își primește toată bunătatea morală și își păstrează tot prețul ei înaintea lui Dumnezeu. În al treilea rând purtarea crucii noastre — oricât de mari ar fi lipsurile și amarăciunile — să o facem cu supunere, cu ascultare și cu mare smerenie, aducându-ne puterea aminte de cuvintele apostolului, că Dumnezeu numai „celor smeriți le dă dar” (I. Petru: 5-5. Nici odată să nu uităm, că nu există înviere adevărată și netrecătoare fără Golgota, cupăcum nu există nici Golgota adevărată fără înviere.

Vă îndemn, cu toată căldura inimii, ca rugăcimea către Domnul și puterea ei să o aveți pururea cu voi. Rugați-vă pentru întărirea și lățirea dreptei credințe, pentru creșterea omului celui dinlăuntru, a omului celui duhovnicesc în voi. Rugați-vă pentru Regele țării și sfetnicii săi, ca să poată ocărui țara și neamul cu înțelepciune. Rugați-vă pentru oastea țării, ca să ne poată păzi hotarele moșiei străbune și să ne poată apăra de năvălirea asupra noastră a altor neamuri. Rugați-vă pentru pacea lumii și pentru instăpânirea duhului evangheliei pe pământ. Rugați-vă în sfârșit pentru tot lucrul de trebuință și bineplăcut Domnului. Rugați-vă pentru toți și pentru toate. Și Domnul vă va răsplăti vouă la arătare.

Cu aceste gânduri și simțăminte în suflet mă îndrept și către voi, drept credincioșilor creștini din episcopia Timișoarei și Vă trimit tuturor deodată cu iubirea mea, urarea caldă ca praznicul auminat al învierii Domnului să-l petreceți în pace, cu sănătate, cu mângâiere și deplină mulțumire sufletească.

„Darul Domnului nostru Iesus Christos și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți, Amin”. (II. Corinteni 13-14).

Dat în reședința Noastră episcopescă din Oradea, la praznicul învierii Domnului, din anul mântuirii 1940.

Al vostru al tuturor de tot binele voitor: † Nicolae, Episcopul Oradiei și Episcop loctiitor al Timișoarei.

Minunea învierii Domnului ne arată în al doilea rând taina adâncă și de mintea omenescă deapururi nepătrunsă a răscumpărării noastre, săvârșită prin răstignirea și moartea depe cruce. Nu un om, nici un proiec, sau un drept oarecare, nici un înger, ci însuși Fiul lui Dumnezeu a pățimit, patimi mântuitoare pentru a noastră slobozire. Nu din silă, nici din slăbiciune, ci de bunăvoie și din smerenie neajunsă a binevoit a primi legăturile și cununa cea de spini, bătăile și scuipările, crucea și piroanele, oțetul și fierul și moartea pentru noi. Nu din vină, nici pentru păcatele Sale — căci cine l-ar putea vădi de păcat (Ioan: 8-9) — ci din iubire și milă nemărginită față de noi și din ascultare aspră și desăvârșită față de Părintele Său ceresc le-a suferit pe toate. Dumnezeirea Domnului Hristos, care strălucete cu lumină orbitoare în minunea învierii, dă preț și putere nemărginită jertfei răscumpărătoare depe cruce, jertfă prin care au fost șterse și ispășite deplin păcatele tuturor oamenilor din toate vremurile.

De aceea este Iesus Hristos: Domnul și Dumnezeu și Mântuitorul nostru al tuturor... El!!!... Numai El! Nu este într-alt ceva întru nimic mântuire, pentru că nici nume este altul sub ceriu dat întru oameni, întru care trebuie să ne mântuim”. (Faptele Apost.: 4, 2).

Minunea învierii Domnului dăruiește o putere și o autoritate neasemănată și sfintei evanghelii. Spre deosebire de toate cărțile omenești scrise într-o anumite vreme pentru anumiți cetitori, cărți care repede se învechesc și curând se uită după moartea celor cari le-au scris — fără să li se simtă lipsa — evanghelia Domnului este o carte cu totulul singură în felul ei. Prin înviere se dovedește cu tărie și aceea, că ea este o carte dumnezeiască, nu omenească. Deși scrisă de mâini omenești, învățătura ei este de sus, din ceriu. Fiul lui Dumnezeu însuși a adus-o din sănurile Tatălui și ne-a descoperit-o nouă. Fără această descoperire noi oamenii nicicând nu am fi putut ajunge, numai prin puterile noastre, la cunoașterea ei. Sfânta evanghelie este singura carte din lume care prin învățătura ei cu totul nouă și luminoasă, ușoară și frumoasă, adevărată și vecinică, se îndreaptă către toți oamenii din toate vremurile, fără nici o deosebire. Și aceasta pentru că, învățăturile ei, pururea aceleași și totuși pururea nouă, privesc foarte de aproape cele mai de seamă și mai sfinte lucruri din viața sufletească a oricărui muritor: dobândirea fericirii vremelnice — pământești și a celei vecinice — cerești. Evanghelia Domnului este îndreptarul dumnezeiesc al vieții religioase-morale a omenirii. Prin ea Domnul este și rămâne, pentru toți și pentru totdeauna: lumina lumii.

Domnul — ca Fiul al lui Dumnezeu și Mântuitor al lumii — a încredințat după înviere, atât bogățiile nesecate de har răscumpărător ale jertfei Sale depe cruce, cât și puterile cerești ale Evangheliei chivernisirii unui așezământ sfânt de mântuire: Bisericii Sale. Biserica are misiunea de-a împărtăși, în cursul veacurilor, popoarelor lumii, în numele Domnului Christos, deoparte luminile învățăturilor evanghelice — învățături care să le arate limpede tot ceea ce a făcut Dumnezeu pentru mântuirea neamului omenesc, precum și tot ceea ce trebuie să facă oamenii, fiecare în parte, pentru ca să-și poată însuși această mântuire, — iar de altă parte de a da fiecăruia, prin sfintele taine, harul de lipsă, ca să poată împlini, cu ajutorul lui, cele cuprinse și poruncite în evanghelie. Puterea aceasta dumnezeiască, cu care a fost înzestrată biserica, tășnește și ea tot din slăvita înviere a Domnului, este tot un rod prea minunat și binefăcător al învierii Domnului.

Iubiții mei,

În Vinerea patimilor l-am văzut pe Domnul pironit și ridicat de mâini omenești nelegiuite pe lemnul crucii depe Golgota, astăzi îl vedem ridicându-se singur din mormânt; atunci l-am văzut întru nespusă smerenie, astăzi îl vedem întru neajunsă mărire; atunci l-am văzut întru slăbiciune, astăzi îl vedem întru mare și nebiruită putere; atunci l-am văzut întru bătaie și întru durere, neavând chip și nici frumusețe, cum zice prorocul Isaia (Cap. 53, 2-3), astăzi îl vedem plin de mărire și strălucire dumnezeiască; atunci l-am văzut batjocorit de oameni, acum îl vedem stăruindu-i cu frică și cu cutremur îngerii din ceruri; atunci l-am văzut murind cu trupul, astăzi îl vedem înviindu-și același trup, omorînd moartea prin moarte; atunci l-am văzut îngropat între plânsete și tânguiri amare, astăzi îl vedem întâmpinat — sus, în cer, jos, pe pământ și întru cele de desubt — cu cântecul de bucurie și de biruință: „Christos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le”.

Zugravi

Cele mai moderne sabloane, cilindru din gumă, aparate de stropit, revolve de stropit, vopsele, lacuri și pensule, permanent în mare asortiment la vopsetărie

Ludovic Kertész
Timișoara II, str. Dacilor No. 8
Telefon 12-71

Iubiții mei,

Omenirea se găsește la o mare și chinuătoare răscruce a istoriei sale. Războiul, ale cărui smintiri și răni le poartă încă țările și popoarele lumii, bântuie iarăși. Pământul se cutremură din nou de bubuitul tunurilor, văzduhul freamătă și se întuneacă de mulțimea avioanelor, iar marea și adâncurile ei spumegă de răscolirile bombelor ucigătoare. Nenumărate vieți omenești pier. Neprețuite bunuri materiale și spirituale se prăpădesc de pe o zi pe alta. Impărățiile omii s'au prins într-o înțeleștare cu adevărat apocaliptică.

Vor fi ele multe pricinile pentru care a izbucnit acest războiu, dar cea mai însemnată cea mai adevărată și cea mai dreaptă este aceea, că lumea s'a îndepărtat prea mult, prin gândurile și faptele sale, de Domnul și Mântuitorul nostru Iesus Christos și de dumnezeiasca Sa evanghelie.

Mai înainte de-a fi izbucnit războiul armelor s'a pregătit și s'a purtat ani de-a rândul un crâncen războiu duhovnicesc, un războiu de potrivnice gânduri și păreri omenești. Multe popoare au căutat, prin înțelepții și conducătorii lor, să-și făurească o învățatură despre lume și viață, despre rostul lor mai înalt și și-au orânduit apoi toată viața familiară, socială și de stat potrivit acestei învățături. Celor mai multe din aceste învățături le lipsia însă, în mare măsură, lumina de sus, lumina neapusă a adevărului dumnezeiesc. De aceea ele n'au putut să dea popoarelor nici pe departe adevărată pace, adevărată mulțumire. Cuprindându-le pe toate cu o privire și văzându-le partea de zădărnice și deșertăciune — să vrei îți puși întrebarea: Pentru a căta oară încearcă lumea — asemenea oamenilor dela început — să-și zidească turnul înalt al mândriei și al fericirii sale fără ajutorul lui Dumnezeu, sau chiar împotriva voiei lui Dumnezeu? Pentru a căta oară a uită oamenii adevărul adânc al cuvintelor Domnului, rostite pentru toate veacurile: „fără de mine nu puteți face nimic”. (Ioan: 15, 5).

Făptura noastră omenească dintru început așa a fost plăsmuită de către Ziditorul — toate ca noi numai trăindu-ne viața întru paza poruncilor Sale vecinice să ne putem găsi odihna adevărată a conștiinței, mulțumirea statornică a sufletului, mângâierea dulce și sănătatea deplină a întregii noastre ființe. Un mare scriitor bisericesc, din veacurile dintâi ale bisericii creștine, a spus acest adevăr prin următoarele cuvinte minunate: „ziditu-ne-ai pre noi spre Tine Doamne și neliniștită este inima noastră până ce nu se odihnește întru Tine”.

Iubiții mei,

Dintre toate praznicile mari creștinești nici unul nu poate da oamenilor — copleșiți astăzi de atâtea griji și greutăți — mai multă lumină și învățatură, mai multă întărire și ajutor, mai multă încredere în lupta vieții, ca praznicul învierii Domnului. El desleagă și lămurește, pentru a noastră mântuitoare învățatură și ziditoare bucurie, taine de cea mai mare însemnatate din viața și patima Domnului nostru Iesus Christos.

Minunea învierii Domnului, pe care o răznuim cu atâtea luminată bucurie, ne încredințează mai întâi despre dumnezeirea Mântuitorului, care-i adevărul de temelie al credinței noastre creștine. Domnul nostru Iesus Christos este Dumnezeu adevărat este Cuvântul cel vecinic, înțelepciunea cea postatică a lui Dumnezeu-Tatăl, Fiul cel mai înainte de veci născut. Numai fiind

LEONIDA & Co. S. A.

Sucursala TIMIȘOARA

AUTOMOBILE Chevrolet, Buick
BICICLETE „Durkopp“ originale
CAUCIUCURI „Continental“
Piese de schimb și tot felul de accesorii

Bulev. Regina Maria 3.

Telefon 17-32

Sculptorul Romul Ladea

Măinile viguroase ale unui meşter
plitor de chipuri, se frământă aci,
ntre a plămădi din lut, piatră, lemn
u bronz, ţăranul bănăţean sau arde-
n, aşa cum l-a dăruit firea, pentru a
aliza simbolul deplin al răscolitorului
ei străbune, de ieri, de azi, de mâine.

Trăeşte, între noi, acela despre care
bim şi tocmai de aceea, nu e prea
pară sarcina ce ne-o luăm.
Dar ai scotit ca un lucru de bun
sf, să rundem strădaniile acestui
şitor ai adevăratei arte, mai ales
am, când talentele autohtone se ma-
estă atât de searbăd în ansamblul
tii artistice din Banat, biruite fiind
patimi mărunte, cu totul streine de
şurile majore ale sufletului uman.

ajit de arta sa, căraşanul Romul La-
dea, caută să se realizeze, ridicându-se
supra noastră, transfigurat de crea-
ia în cucerirea pământestei impli-
cării.

Numele lui e pe buzele multora şi fi-
ca lui de muntean răzvrătit se întâl-
te destul de des, dar mă indoiesc da-
o foarte neînsemnată parte din lu-
ca care trebuie să-l ştie, îl cunoaşte în
şetel şi creaţia lui.

Fără a socoti această modestă încere-
re de prezentare altceva, decât o
mugire la cele ce s'au scris până acum
pre el, vom căuta să fixăm, nu deta-
te tehnice ale artei lui sculpturale,
poziţia sa artistică, singulară care-
dar care se încadrează totuşi în an-
ablul plastice româneşti, marcând
punct de vâdită superioritate.

Ar-tam a învăţat meşteşugul, Romul La-
dea, în
leagănu în care s'a zămislit talentul său
ros a fost doina duiosă, dansul sprin-
ca şipotul de nuntă, cântul înflorat ca
lui şi prea dăruita vale a Caraşului şi toată
să ştia ce-o învălne viorul cerului bănă-
ţean.

iar apoi a urmat şcoala vieţii depline; ori-
ele surle largi ale Occidentului, unde ochii,
cu haintea lui au cercetat toate formele ar-
in dela cea egipteană, care l-a impresio-
nă, cu osebire, până la cea a renaşterii,
u, frumosului real. Dar sculptorul, nu s'a
u, şginit la ceace putea vedea realizat în
or la al cărei altar s'a închinat din voca-
el s'a adâncit în descifrarea marilor
te literare, întregindu-şi, prin lectură
usă şi continuă, pregătirea spirituală,
de necesară ascensiunii şi desăvârşirii
ă artist.

luzele de pretutindeni, pe care le cer-
ază cu aviditate, îi dau prilejul să facă
tură plastică", lectura vizuală şi suflete-
că a creaţiilor ce s'au impus peste
turi prin adevărul frumuseţii lor.

rumela spirituală a sculptorului înce-
se deabia la maturitatea fizică, când
ătorul de frumos, după ce a urmat o
rnică evoluţie interioară, se opreşte în
er, ucenicind meşteşugul dăitei alături
o Brâncuşi şi Paciurea, două figuri repre-
tative ale sculpturii româneşti.

de două concepţii de artă diferite —
a pură a lui Brâncuşi şi impresionis-
tă lui Paciurea nu influenţează deloc pe
ul Ladea, ai cărui fond original se im-
se, după cum am pomenit, printr'o in-
frământare interioară.

alentul nativ se dăruieşte creaţiei, nu ri-
eşte în lucrări de uzină, aşa cum tinere-
rtistică îi îndeamnă pe unii, ei concen-
şi sobru, în căutarea unui drum nou şi
ular, caracteristică ce-l defineşte pe
ul Ladea, fixându-l ca un punct de rea-
in spaţiul unei tradiţii sculpturale ab-
e alături de puţinii cari s'au realizat în
stă artă.

se începe să modeleze sculptorul căra-
dăltuind cu osebire lemnul, care-l dă
şul, — după cum însuşi mărturiseşte
ă lucreze sintetic şi în planuri mari.

culptorul Ladea se face remarcant
şul, unde funcţionează ca profesor
Academiei de Arte Frumoase de aci,

Ţăran bănăţean

de unde apoi vine la Timişoara odată cu
mutarea şcolii acesteia în Banat.

Adâncindu-se în munca de atelier, el
dă viaţă ţăranului pe care l-a observat
în toate manifestările lui.

Pe postamentele nude se ridică figuri
colţuroase, frământate cu sârg, chipuri
smulse din masa unitară a poporului,
chipuri puţine totuşi, în cari sculptorul
caută tipul unic, bănăţeanul sau arde-
leanul cel mai reprezentativ.

Cloşca e scos din istorie şi intruchi-
pat a ceea, nu în semnificaţia lui istori-
că, ci în linia aspră a rumânului din
toate timpurile, pe chipul căruia opri-
marea a brăzdat cute adânci de suferin-
ţă, fără a îndoi însă arcul întins al
rezistenţei ancestrale.

În Cloşca, sculptorul a găsit pe Dacul
de altădată, scos dela unelte lui, în
luptă, pentru a apăra munţii cu comori
de aur, după cum a găsit în el pe ţăra-
nul de astăzi, încordat deasupra coar-
nelor plugului, în aşteptarea furtunii.

Aşa l-am înţeles pe Romul Ladea, cau-
tând în ţăran manifestările, reacţiunile,
atitudinea lui într'un moment dat, at-
titudinea faţă de un eveniment care po-
te să-l caracterizeze. El fixează atitudi-
nea rumânului de dincoace de Carpaţi,
nu din exclusivism, ci fiindcă pe ace-
ta-l cunoaşte mai bine.

Lăsăm ca'n locul cuvintelor noastre
să vorbească acest expresiv ţăran
bănăţean, pe faţa căruia, chiar un
ochiu profan, descifrează mândria, pri-
virea pătrunzătoare, şiretenia, scilpirea
de inteligenţă, senzualitatea, încrede-
rea în sine, — toate elemente ce-l ca-
racterizează pe bănăţean.

Mulţi snobi vor privi cu neîncredere
desfăşurarea masivă de planuri, din
chipul acestui ţăran bănăţean,
fiindcă pentru ei rămâne taină închisă
viaţa ce se simte sub masca lemnului
cioplit, numai prin comunitate sufletea-
scă.

Pentru a înţelege în adevăr creaţia
lui Romul Ladea, nu e de ajuns să fi vă-
zut numai acele lucrări de naturalism
formal, cari umplu expoziţiile de pretu-
tindeni, fiindcă între ele şi cele ale dă-
tuitorului căraşan, nu se poate face vreo
comparaţie.

Opera lui Ladea se aşează undeva în
afară de cadrul formal al producţiilor
artistice actuale.

Poziţia lui se va defini numai atunci,
când procesul de creaţie va depăşi cău-
tarea.

Acest moment se anunţă a fi aproape,
căci în atelierul său se plămădeşte, de
câţiva ani, chipul de baladă a lui Iovan
Iorgovan, uriaşul „cu braţ de buzdugan”
operă pe care o aşteptăm cu sinceră
emoţie.

După această lucrare, ce pare a fi
aproape de împlinire, sculptorul Ladea
dăltueşte „mândra”, — atribut pe care
bănăţeanul îl dă femeii pentru frumuse-
tea ei —, realizând astfel o pereche sim-
bolică.

Prin caracterul pur pe care îl reali-
zează în opera sa, lucrând în nealterata
atmosferă spirituală românească, sculp-
torul Ladea poate fi socotit unul din cei
mai reprezentativi protagonişti ai artei
noastre naţionale.

De aceea, nu trebuie să-l judecăm cu
uşurinţă, dându-i prilejul să-şi piardă
elanul creator, ci animându-l, să-l fa-
cem cât mai util timpului nostru, căci
preţuirea sculptorului Ladea ne va cin-
sti în faţa viitorului.

Meşterul dela Ticvanul Mare cântă în
lemnul Inform, armonii ce pătrund în tai-
nişii de suflet, aşa cum în ţara lui „cântă
tât nata”...

GRUIA FLORUŢIU

Clopotele

Clopotele, a căror menire a fost, la in-
ceput, doar să vestească credincioşilor
orele de rugăciune, sau evenimentele din
viaţă — morţi, cununii, botezuri — au
ajuns cu timpul să le anunţe şi catastro-
fe: furtuni, incendii, asedii, înfrângeri.
Pe timp de război, însă, ele au jucat tot-
deauna un rol mai important de cât pe
timp de pace, fie că au sunat spre a da
alarmă, sau că au fost topite, spre a fi
prefăcute în ţevi de tun. Şi, poate, fiind-
că sunt atât de strâns legate de viaţa
noastră de toate zilele, au avut, de multe
ori, dealungui istoriei, să sufere furia
dementă a muişinii, care rasvrătindu-se
impotriva dumnezeirii, nu găsea alt mij-
loc de a-şi manifesta ura stupidă decât
sfărâmând clopotele bisericilor. Istoria
e plină de astfel de exemple şi, în epoca
noastră chiar, se citează destule cazuri,
cum a fost la Moscova, când bolşevicii
au sfărâmat faimosul clopot turnat în
1819, şi în al cărui metal se găsea o ma-
re cantitate de argint şi aur, provenind
de la credincioşii cari în avântul lor
religios îşi topiseră vasele de argint şi
bijuteriile, spre a face un ciopot cât mai
mare şi mai frumos.

Clopotele însă sunt asemenea pasăre:
Phönix: ele renasc din propria lor cenu-
şă, căci metalul lor, după ce a trecut fur-
tuna, e din nou topit şi îşi reia forma, ră-
mânând iarăşi spre a vesti bucuriile ca
şi tristeţile. Iată de ce ni se pare că ele
au fost de când lumea pe pământ şi de
ce origina lor se pierde în negura vremu-
rilor.

Unii spun că primul ciopot a fost fău-
rit de un mic pastor, cu suflet visător,
care, copland ocazional campaniile de pe
câmp, împodobi gatul oiştelor sale cu cio-
poţei răsunătoare.

După alţii, un artist, izbit de frumuse-
tea sunetului produs de cupele eizelate
ce se ciocneau la ospăţuri, îşi fabrică
pentru propria lui plăcere un ciopot de
argint.

Se pare totuşi că origina clopotelor e
mult mai veche, căci în cele mai vechi
limbi din lume se găsesc cuvinte care le
desemnează. Acela însă care a introdus
pentru prima oară clopotele în biserică,
a fost împăratul Constantin. La început,
era numai un clopoţel, din care se suna
chiar la uşa bisericii; apoi, în secolul al
V-lea începură să se fabrice clopote mai
mari, din metal topit, al căror sunet se
auzea de departe.

Inventia s'ar datoră, după cât se afir-
mă, Sfântului Paulin, episcop al orasu-
lui Nole din Campania, în 420. Arama
din Campania era celebră şi de aceea ele
fură numite campanae, de unde veni
apoi, cuvântul „campanile”, care servea
să desemneze primele clopotniţe de bise-
rici.

Bucurie de Paşti

Asociația bănețeană pentru protecția naturii

Biserica din Bucovăț

Din partea venerabilului preot Alex. Popoviciu din Bucovăț s'au primit la Asociația pentru protecția naturii, interesante date despre vechea biserică din această comună.

Desprind următoarele date din trecutul bisericii, care are aceeași vechime cu a comunei și care ne dovedește încă odată, că orice așezare românească, oricât de veche a fost, s'a făcut cu aceea mică ciădire de rugăciune: bisericuța. În jurul ei s'au strâns la un sfat micile clădiri omenești, dând putința ca la necazuri, în sărbători, creștinii primilor așezări să ingenunche și să ridice ruga lor către Atotputernicul pentru ocrotirea și paza lui cerească.

Când s'a întemeiat comuna Bucovăț, nu se știe, dar nu-i mai puțin adevărat că primele așezări omenești s'au făcut prin poenile răspândite în desișul pădurilor seculare. Aceste minunate poiene, care aveau avantajul de a fi ascunse în desimea pădurii, fereau locuitorii de incursiunile dușmane și dădeau siguranță bunei lor convețuri. Existența acestor poiene o dovedesc și denumirile rămase astăzi în topografia locurilor cum ar fi: Merii Ciufomilor, Părul Creț, Fântâna Gornicului și Valea lui Jurj, etc. Sunt denumiri care au fost născute din anumite întâmplări și persoane legate de aceste locuri.

În veacul al 15-lea, pe timpul lui Iancu Huniade, Banul Timișoarei, Oltenii au imigrat în aceste locuri de groaza Turcilor. Ei s'au pus sub ocrotirea Banului Huniade, care era socotit drept spaima Turcilor.

Interesant cum părintele Alexandru Popoviciu își aduce aminte din copilărie de un joc care exprima frica pentru Turci. Un copil lega de o sfoară, o șindrilă, o învârtea repede și la sunetul văjăit ce-l provoca, se striga: Fugiți că vin Turcii! Această expresie de frică pentru Turci, se mai întrezăria și în poezia recitată tot de copii, care se mai păstrează și astăzi:

Fugi nor p'un picior
Că te-ajunge soarele
Și-ți tae picioarele
Cu topoare tăetoare
Cu cuțite ascuțite
Cu ciocanul ursului
Poc! în capul Turoului.

Se afirmă că primii Bucovețeni au avut o bisericuță clădită în preajma colibelor împrăștiate prin păduri și anume pe platoul de pe dealul din partea sudică a satului, numit „Vârful Mic” și unde era și cimitirul.

Nu se explică această moștenire de frică, decât prin imigrația Oltenilor, care au venit cu ea. Trebuie să ținem seamă că primul leagăn al Bucovețenilor a fost pădurea întunecoasă, locul ascuns unde tu foarte mare greutate putea pătrunde invazia dușmană. Pe de altă parte, Oltenii ajutați în venirea lor în Banat și prin drumul de piatră, care tăia hotarul comunei și care avea denumirea de „Drumul Banului”. Acest drum ca mijloc de comunicație le-a înlesnit goana lor de frică Turcilor și cu această frică s'au strecurat prin păduri unde au dat peste potenile cu așezări omenești.

Acest „Drum al Banului” nu era altceva, decât drumul făcut de Traian la anul 101, pe unde a condus oștile romane pe valea Timișului. Se mai distinge și astăzi, prin locurile neurate și cele acoperite pe lățimea lor de un mușchi gros de verdeață.

Părintele Popoviciu își amintește că pe vremea când era elev de liceu, a găsit în casa comunală un fragment de hârtie

groasă, unde era desemnat planul comunei Bucovăț, din timpul Mariei Terezia. Aci era desemnat și platoul dealului „Vârful Mic”, iar în mijlocul platoului, era o cruce neagră și dedesubt, sta scris în nemțește: „Gottesacker”. Sigur, aici era bisericuța și cimitirul. Ar fi interesant de știut dacă se mai păstrează planul comunei Bucovăț de pe vremea Mariei Terezia, care constituie un important document istoric.

Platoul din dealul „Vârful Mic” avea o întindere de 3 jugăre iar bisericuța era clădită din lemn de gorun și care s'a mutat pe locul unde se găsește astăzi, în anul 1785 — timpul martirului Horia.

Biserica mutată din vârful muntelui era o construcție veche. Părintele Popoviciu își aduce aminte că nu era nici o tăetură de ferestruu, unealtă necunoscută, avea table mari de gorun — 1 m. lățime și cioplite cu secura.

Biserica adusă pe locul de astăzi a fost pictată tocmai în anul 1823, cu cheltuiala locuitorului cucernic Ioan Arințoiu. Interesantă e povestea satului: Se bănuiește că biserica n'a fost mutată odată cu satul ci deabia în anul 1808, când s'a făcut cadastrarea locului. Cu alte cuvinte dela 1785 și până la 1808 sătenii din Bucovăț își aveau biserica în vale, iar locuințele în vechile poiene ferite de invaziuni. Ce i-a determinat să se strângă în jurul bisericii după aproape 20 ani, e probabil și siguranța vechilor lăcașe și adaptarea înceată la noile încercări pentru mutatul satului.

În anul 1823 satul se numia „Cămărașcul sat Bucovăț” apoi prin împrejurări necunoscute, după câțiva ani a trecut în posesia familiei nobile Anton Popp von Bucoveț. Situația aceasta nu durează decât până în anul 1848, când în furtuna răzvrătirilor, nobilul scapă de furia sătenilor, într-o căruță cu fân.

Odată scăpat de furia sătenilor, nobilul Popp își mută reședința la Făget, păstrându-și mai departe la biserică scaunul din interior și cripta familiară din curte. Deasupra scaunului își avea stema nobleței sale, care reprezenta doi cai înaripați, mușcându-se reciproc și ridicați în două picioare. Sătenii din Bucovăț i-au respectat scaunul și cripta până în anul 1893, când familia nobilului

Popp a distrus cripta mutând osemintele strămoșilor în cripta zidită la Făget. Drept răspuns la îndepărtarea nobilului și prin trecutul strămoșilor, sătenii nimicesc stema nobleței sale din biserică.

Se amintește din hrisoave că cel dintâi preot pe la anul 1784 a fost Ion Vasiklievici, urmând pe rând Vasile Martinoviciu, Ilie Martinoviciu și Pavel Damșa, iar dela anul 1872 și până la 1898 funcționează preoții din satele vecine și anume: Petre Ioanovici, Profire Petrovici, Simion Lugojanu și Simion Popescu.

La 1899 vine preot venerabilul nostru Informator Alexandru Popovici.

Un om inimos, legat cu sufletul de această comună și care prin munca sa izbutește să zidească un nou lăcaș bisericesc, chiar pe locul, unde odinioară se afla castelul nobilului Popp. Toți cei care au contribuit cu munca, cu sufletul, cu stăruința, pot fi astăzi mulțumiți...

Parcă te înfioară acest act de dreptate ce l-a făcut istoria și timpul. „Pe locul castelului de nobil să se zidească o biserică românească”... a fost sentința istorică, sentință care a venit după atâtea furtuni, sentință care ne dovedește eternitatea dreptății noastre pe acest pământ. Sentința aceasta istorică a hotărât ca biserica construită să se sfințească în anul de unire a tuturor Românilor, iar biserica veche să fie monument istoric, sub acelaș drapel și ca un simbol al credinței și dreptății noastre.

Declarația de monument istoric s'a făcut în anul 1931 iar sfințirea bisericii noi s'a înfăptuit în anul 1939.

... O viață de om legată de o viață de sat. Un trecut sfânt cu poiene ascunse în vărfuri de munți, cu ridicări de altare, unde Românul ingenunchea și unde valurile vremurilor au adus vitregia dușmanilor, clădirea castelului de nobil, prigoane și unde, totuși, astăzi, pe locul castelului tronează sfânta dreptate întrupată în noua biserică românească.

Bătrânul preot Alexandru Popoviciu, poate fi fericit, când din lumina prezentului privește în trecut și-și amintește de furtuna prin care a trecut satul și credința ce le-a călăuzit sufletele.

E mare răsplată a credinței neînvinșă.
Gh. Atanasiu

TEATRUL COMUNAL

TEATRUL MAGHIAR THALIA DIN CLUJ

prezintă Duminică, 5 Mai 1940, ora 9 seara

Cruciada copiilor

dramă în 3 acte de

Lucian Blaga

tradusă în limba maghiară de L. MAKKAI ȘI E. KISS.

MUZICA: SABIN V. DRĂGOI

DECORURILE TASSY DEMIAN

DIRECTOR DE SCENĂ:

DR. EMERIC KADAR.

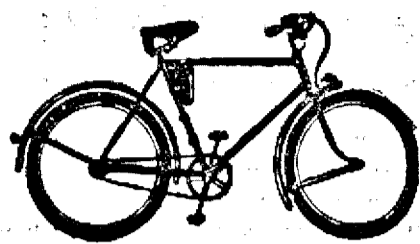
Dir. de scenă asistent: D. PETRUȚIU.

ORCHESTRA ȘI CORURILE DIRIJATE DE MAESTRUL
I. STEFANIDESZ.

In distribuție întregul ansamblu al Teatrului Thalia.

ATELIER SPECIAL de ceaprazărie, broderii și găpcărie Executăm drapelul și odăjdii bisericesti

„ILICA”

Timișoara, I., Piața Libertății
No. 7. (Lângă Cazinoul Militar)Cel mai mare Depozit de
BICIOLETE

ELECTRON

Timișoara I, Piața Brătianu. Telef. 22-29

De când datează uniformele kaki?

Majoritatea armatelor din lume poartă azi uniforme kaki, dar puțini știu care e origina acestei culori.

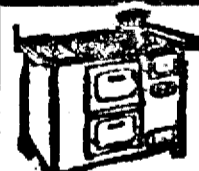
Chiar în Marea Britanie, unde pentru prima oară soldații au îmbrăcat astfel de uniforme, impresia generală e că ele au fost introduse în războiul sud-african din 1899.

În realitate însă, uniformele kaki au fost cunoscute în India încă din 1846. În anul acela un eminent tânăr ofițer din serviciul Companiei Indiilor, numit William Hodson, văzând dificultățile cu care obținea informații precise cu privire la indigenii din Punjab, hotărî să organizeze un corp de eclerori sau călăuzi indiane, care să fie instruiți pentru operații de recunoaștere.

Aceștia erau îmbrăcați în kaki, spre a se confunda cu terenuri pe când se țarau pe pământ până aproape de lagărele inamicului. Ei aveau pulpele picioarelor înfășurate în niște bandajii numite „puttees”, care îl fereau de mușcăturile șerpilor, foarte numeroși în acele regiuni.

Noua culoare se dovedi atât de eficientă în cât fu imediat copiată. Împăratul Maximilian al Mexicului, care a creat două regimente speciale pentru luptele de guerilla în 1864, își îmbrăcă oamenii în pantaloni kaki și tunici roșii, ceea ce era desigur mai pitoresc, dar nu tot atât de practic.

Armata britanică însă, continuă să lupte în uniforme roșii până la celebra luptă dela Tel el Kebir în 1882.

Junginger

II, str. Timocului 1.

Mașini de gătit emailate albe, înfiorite și negre în depozit permanent. Transformări și reparațiuni de mașini de gătit precum și toate lucrările de lăcătușerie, Nichelare.

MOBILE

Cea mai bună calitate și cu cel mai puțin preț, amai la:

Merkler

Strada 3 August No. 1, lângă Baile Neptun.

Reprezentanța pentru
mașini de scris

Erika

Erika și Ideal

Fabricațiunea

Fabricel Seidel și Nau-

mann. Mare asorti-

ment de mașini de

scris uzate.

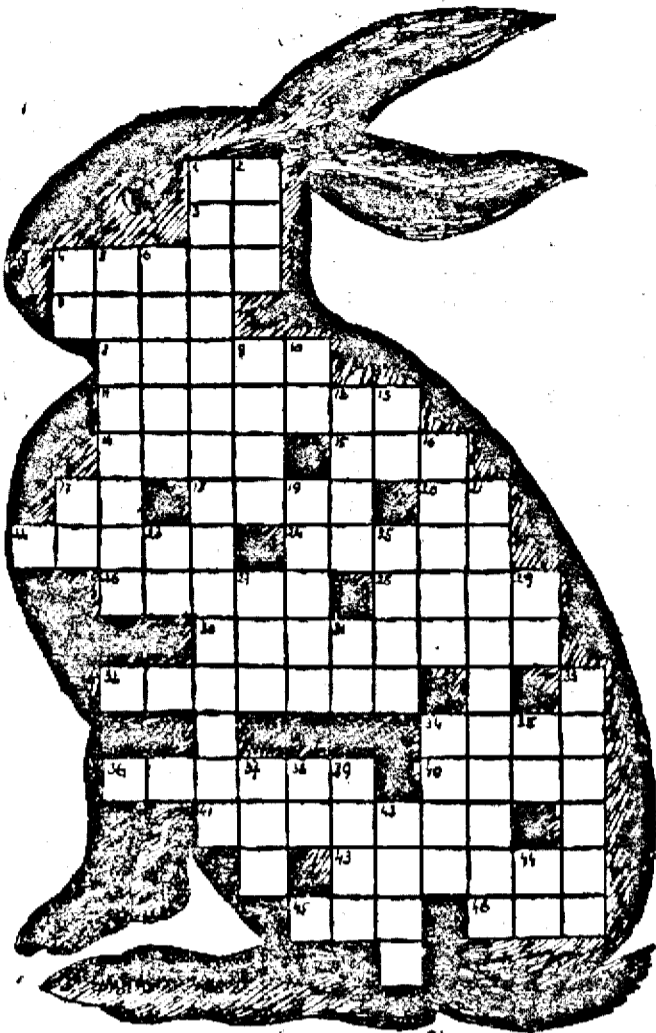
Timișoara I.

Strada Lonovici No. 5.

Telefon 16-23.

Christos a înviat

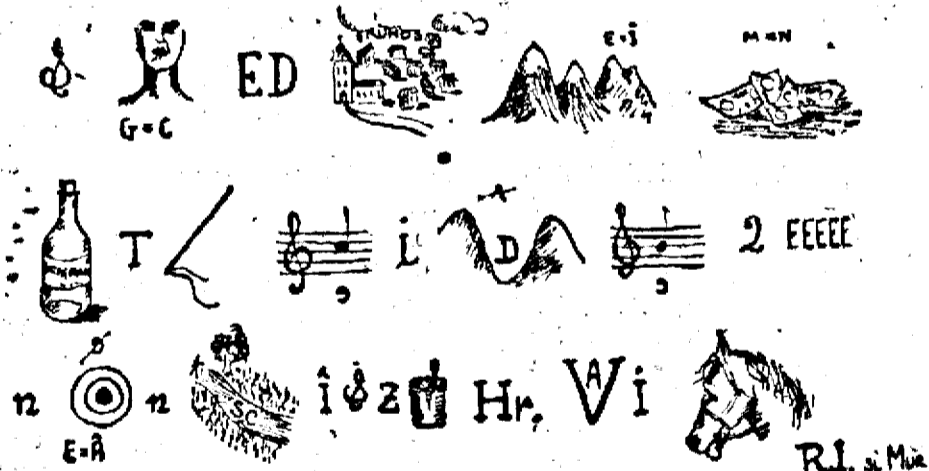
Orizontal: 1. Conjuncție. 3. Hristos. 4. Armonie muzicală. 7. Verbul oului de Paști. 8. Săntele Sărbători. 11. Noimă. 14. Regiune în Indo-China. 15. Fag bătrân. 17. Notă curată. 18. Ciur. 20. R². 22. Unsul Domnului. 24. Cade apă din cer. 26. Din a Domnului a curs apă când a fost străpunsă. 28. Personaj biblic. 30. Netrași. 32. Trei zile după moartea Domnului. 34. La fel. 36. A pus capăt patimilor. 40. ... trium nationum. 41. Intre doi a fost răstignit Domnul. 43. Veșnici. 45. Pronume. 46. Strigătul lui Isus pe cruce.

Vertical: 1. Urare de Paști. 2. Lumă-

nările de Paști. 4. Scarpin spinarea dealului. 5. I-a iubit Mântuitorul. 6. Strigăt sfânt de bucurie. 9. A ținti. 10. Aton a pronumelui. 12. Munte biblic. 13. Moneadă franceză. 16. A face cruce de Paști. 17. Pronume. 19. Dos. 21. Pironire pe cruce, suferită de Isus. 23. Plantă. 25. Așa să fie. 27. Pronume. 29. Oraș în Franța. 31. Măsura agrară. 33. Dumineca înaintea Paștilor. 34. Râu și dep. în Franța. 35. Ești bogat. 37. Il reprezintă Satana. 38. Simbolul thaliului. 39. Interjecție. 42. Necredincioși. 44. Non liquet.

de R. I.

Rebus

Se vor afla 4 versuri dintr-o prezile pa-scală, de G. Cosbuc de R. I. și MUR.

POȘTA JOCURILOR

Anunțăm pe cititorii noștri că ultima serie de jocuri pe luna Aprilie, se apropie de sfârșit.

Toți participanții la concursul pe luna Aprilie vor trimite deslegările (anexând și cupoanele respective) până la data de 12 Mai a. c.

Pe plic se va scrie: „pentru concurs”. Cei din localitate pot aduce soluțiile la redacția ziarului (personal!).

R. I. Toate jocurile primite se vor publica. Sărbători vesele de Paști.

F. C. Criptografia foarte bună, a mers. Sărbători ferice.

I. MUR.

CRİPTOGRAFIE

d R. I.

(Frază: D, 4, 9).

I R gur 001 SB AR

ENIGMA

„La revedere”, căci „ești informat” că ne vom întâlni la „Înviere!”

MARA RUSSO

LOGOGRAF PASCAL

Tâind succesiv finalele primului cuvânt, veți afla pe cele lalte:

1. Calendar din care se poate deduce data sărbătoririi Paștelui;
2. Referitori la Paști;
3. Ce ține de Paști;
4. Colac de Paști, adus la biserică spre binecuvântare;
5. Prezentul dela a paște!
6. Ingăduință (fig.);
7. Salută cei cari pleacă în vacanța de Paști;
8. Incep Paștele.

de I. MUR.

Concursul pe luna Aprilie

PREMIUL I: 1 ABONAMENT PE UN AN LA ZIARUL „DACIA”.

PREMIUL II: 1 ABONAMENT PE 1/2 AN LA ZIARUL „DACIA”.

PREMIUL III: 1 ABONAMENT PE 3/4 AN LA ZIARUL „DACIA”.

Din datinile Paștilor

Săptămâna patimilor...

Satul, îmbracă sărbătorească haină și toaca vestește apropiată prânzire a invierii. Gospodine grăbite deretică în curțile de gazdă iar copiii mânați cu treburi în vecini, iușesc pasul. Doar fetele stau ascunse în dosul ferestrelor și zoresc acul la cusături, dar în mare taină. E obiceiul pe la noi — în părțile Făgetului — să nu se arate nimănui haina de Paști, pentru a nu fi imitată, pentru a stârni curiozitate, când o îmbracă și — așa dorește fiecare — pentru a fi admirată, căci trece peste imaginar, diferențierea de avut și de neam, un foarte curios fenomen de clasă socială...

E Joi...

Ca totdeauna, și anul acesta, un gospodar fruntaș s'a învrednicit să dea bisericii, drept dovadă a evlaviei sale, pâinea credinței, luminile și vinul de împărțășanie. Și aceasta e o mândrie de care nu se poate bucura oricine.

Iată, soarele s'a ridicat cam la două sulji de-asupra orizontului. Copiii și fătărăni satului pornesc din propagie, spre casa cucernicului creștin, alături de preot și învățător. Se săvârșește acolo, un scurt serviciu divin, apoi pașii celor adunați, se îndreaptă, purtătoarele darului din prisosul dreptcredinciosului, spre biserică.

Spre seară — seara lui Joi-mari — satul pleacă în pas domol și cu țoale cernite, spre cimitirul din cuca dealului. Toate gândurile se îndreaptă spre crucile de stejar și-s cutropite de aduceri aminte.

Cultul morților — datină romană ca multe altele — trăește în lumea satului bănătan.

Bătrâne gârbovite de povara anilor, aprind luminițe lângă lemnul ce dovedește o trăire apusă, dau colaci de pomână, se roagă pentru sufletele fără trup și vorbesc cu glas stins.

Flăcăii aprind focuri în depărtare și fac de strajă lângă fiacăra priveg hului, o reminiscență a vremilor de bejenie. Limbi jucăuse de pe înălțimi, străbat, din loc în loc, întunericul nopții de primăvară cu mireasmă de sinziene, până'n depărtări. Așa se vestește altădată năvala dușmanilor ce veneau năvalnic în goana cailor și cu fățișe gânduri de cutropire.

În Margina, la răscrucea drumurilor se aprind și astăzi cupe de tulei. Femei și bărbați stau ghemuiți la poalele focului, își destăinuesc întimitățile, glumesc cum știe glumi românul mai bine. E seara morolencei, obicei și cuvânt cu origine, ce nu poate fi stabilite.

Și cum toate satele din cret sunt așezate în apropierea dealurilor iar cimitirile, pe crestele lor, pâlăpăitul luminilor ce ard pentru ispășirea păcatelor, pentru iertări, par jocurile sufletelor din frumoașă poveste sintesteană.

Vineri...

Sărbătorile Paștilor au cel mai puțin element păgân în datină. Puține câte sunt în general, aparțin ritului creștin. Iar când se găsește ceva străin de cre-

dință, faptul se datorește tradiționalului puternic al țaranului român ce legat legea mântuirii cu legea pământului, a strămoșilor.

Undeva, pe Golgota, pe crucea răstănirii, se sfârșesc patimurile. În haină doliu, credincioșii chemați de glasul cântecelor ce piâng viața și dau slavă surzintei, se îndreaptă sfioși spre tinda bisericii iar tineretul petrece în post, împletind cununii de goronițe pentru mântul Domnului și cununii pentru etna lui împărătească înviere.

Liniștea se așterne stăpânitoare peste satul alb și-i ruptă doar de toaca aminteste loviturile date în proanele au străpuns mâinile Răscumpărătorului.

Tica, taca, tica taca...

Niciodată sentimentul religios nu mai adânc, niciodată credința nu-i adânc de fătărită ca acum.

Cu lumini aprinse și ngenunchiați față altarului, stau bătrâni și tineri, săvârșirea maslului, până'n miez de noapte.

Duh de viață ce depășește hotarele pământescului, au pus trecătoare stăpânire peste viața de griji și preocupări materiale.

Sufletul și rațiunea, nu învidiază niciodată suferințele, ci din contră, se proprie de ele, le înțeleg și compătimit. Și aceasta, nu e numai psihologia omului simplu. Iată de ce Învierea, atât de sublimă în filozofică concepție, la petru țaranul din satul și de protutindent caracter de sărbătoare trecută dincolo de obșnuit, dar în care, real, nu mai trăește evenimentul. Bucuriile sunt de prânse din lumea fiecăruia și poartă pe cetea unui subiectivism pur personal.

Sămbăta patimilor, e ziua în care stropii sudoarei de sânge au ieros ouăle aduse în legendă lângă lemnul răstignirii. Prăsnuri păgâne, n'au venit să-i dea podoabă simplității, ce caracteriza creștinismul primelor veacuri.

— Hristos a înviat...

— Adevărat a înviat...

Și iată că în faptul zilei, un semn de chide porți spre lume nouă și salvele trascului dau veste despre biruința birănelui.

În prima zi a Paștelor, dis de Dimineață, fetele își spală bujorii obrajiilor cu apă în care s'a pus ou roșu și chită de busuioc, apă pleacă să aducă buncilor paștile în cârpă de zădagă. Apoi, nimic nu mai depășește obșnuitul.

A treia zi după Înviere, rudeniile își schimbă colacii de remotenle și'n cimitir, pomenile se împart cu dărnice săreclor, datină, pe cât de păgân în formă pe atât de creștină în formă...

Ar fi deosebit de prețios să se aduna risipitele obiceiuri pascale. Nu există ceva unitar. Fiecare regiune își are specificul.

Ion B. Mureșanu

Monumente de granit negru

INDUSTRIA DE PIATRĂ

Timișoara III, Calea Șagului 3. Vis-a-vis de cimitir cat. Iosefin. Colț. str. Rusu Șirianu. Tel. 32-15

Concursul distractiv al ziarului „Dacia”

BON Nr. 3.

Numele:

Pronumele:

Adresa:

Uniforme F. R. N. și străjeri

cu prețuri convenabile la croitoria

lancu

Timișoara I, Piața Libertății, Palatul Primărel.

Instalarea sfaturilor F. R. N. a orașului Lugoj și județul Severin

Cuvântările d-lor miniștrii Silviu Dragomir și Titus Popovici

Lugoj, 28. — Alaltăeri a avut loc, în sala de ședințe a prefecturii, ședința de constituire și instalare a sfaturilor F. R. N. din orașul Lugoj și județul Severin, sub prezidenția d. ministru Silviu Dragomir, președintele ținutului Timiș, în fața d. d. subsecretar de stat Titus Popovici, președintele organizației jud. Severin, apoi d-nii: Panait Boitan, prefect, dr. Ionel Dobrin, primar, Beșa membru în directorat și secretar de ținut, Rafiroiu și Iancu, secretari de ținut, colonel Romul Boldea, membru în directorat și secretar județean, Victor Curuțiu, secretar pe județ, Alexandru Birescu, președintele ținutului orașenesc, dr. Tiberiu Seviciu, președintele sfatului din plasa Balint, Petru Maior jun., președintele plasii Lugoj, Nicolae Domăneanțu din plasa Sacul, dr. Ionescu plasa Teregoș, dr. Lazar Zarcu plasa Orșova, Dăbule Tămaș, Ioan Lupu și Constantin Ștefan, secretarii orașului Lugoj, colonel Ștefan Iancovici, comandantul Gărzii Naționale din ținutul Timiș, lt. col. Iosif Drăghici, comandantul G. N. a jud. Severin, dr. Constantin Murariu, Caius Brediceanu, deputat, Ioan Avram deputat, Gligor Bulzan, Ioan Vușescu, comandanți de plasă G. N., Moga și Popa, factori de cabinet, Bădea, șef de cabinet, precum și membrii sfaturilor: județul Severin: Ioan Hidu, dr. Dimitrie Nicolae, dr. Isac Rădulescu, Nicolae

măneanu, Constantin Stan, dr. Constantin Murariu, dr. Pavel Iliescu, dr. Anton Marchescu, pentru ocupațiunile intelectuale; sfatul orașului Lugoj: Toma Astălas, Valer Daminescu, Vasile Stan și Nicolae Pau, la agricultură; Petre Panga, Aurel Popescu, Vișan Octavian, Pavel Voichescu, la comerț și industrie, dr. Ionel Dobrin, Traian Simu, Virgil Simonescu, Gh. Onae, la intelectuali.

S'a oficiat un scurt serviciu: divin de către P. O. D. dr. Aurel Mihăescu, protopopul Lugojului, după care membrii sfaturilor, au depus jurământul.

Trecându-se la constituire, au fost desemnați, ca secretar d. dr. Traian Bălăngianu, iar membrii de ședință d-nii: dr. Tiberiu Seviciu, și dr. Victor Bărlea. Deasemenea au fost aleși d-nii: Nicolae Turcu, casier, dr. Traian Bălăngianu, secretar și dr. Victor Bărlea, bibliotecar.

CUVÂNTAREA D. MINISTRU DR. TITUS POPOVICI

Luând cel dintâi cuvântul, Excelența Sa, a spus următoarele:

În decursul celor 20 ani cât am activat în viața politică, primul meu gând a fost să sfătuesc poporul să lase ura și vrajba. Dacă acesta a fost gândul meu atunci, astăzi am bucuria să văd întrunite atâtea adversități, pentru consolidarea țării. Partidele politice rămân o pagină dureroasă în istoria țării. Luptele politice au degenerat până la

tun M. S. Regele, cu Constituția din Februarie 1938. Astăzi desbrăcați de orice patimă, grija noastră trebuie să fie îndreptată spre hotare. Suntem cu conștiința împacată, că ne-am făcut pe deplin datoria față de țară și astfel avem satisfacția sufletească.

Mulțumesc conducerii centrale pentru aprobarea întocmai a propunerilor făcute de noi în conducerea județului a orașului, precum și pentru fericita alegere, în persoana d. ministru Silviu Dragomir, în calitate de președinte al ținutului Timiș.

D. ministru Titus Popovici, își încheie cuvântarea cu cuvintele:

„Ridicați moralul și încrederea poporului în forțele națiunii. Să pornim la lucru și să ne îndeplinim datoria.

D. Romul Boldea, membru în directoratul F. R. N. și secretar pe județ, a accentuat în cuvântarea d-sale, asupra problemei ridicării satelor și a agricultorilor.

D. Victor Curuțiu, secretarul jud. Severin pentru intelectuali, asigură organizația județeană, de toată grațitudinea și concursul membrilor.

În numele orașului Lugoj, d. dr. Alexandru Birescu, președintele sfatului, aduce salutul membrilor din localitate. Neamul românesc, — spune oratorul —, va ști atunci când este nevoie, să facă un zid puternic în contra oricărei încercări de amenințare sau atingere a

lădă. Evocă momente din anul 1848 când meseriașii lugojeni în frunte cu mari bărbați, în această sală a prefecturii s'au întrunit și au manifestat pentru libertate și dreptate. Să continuăm tradiția moștenită dela înaintașii noștri, Coriolan Brediceanu, Valea Branice, Petrovici, dr. Gheorghe Popovici, dr. Gheorghe Dobrin.

DISCURSUL D-LUI MINISTRU SILVIU DRAGOMIR

„În această atmosferă și manifestație spontană, este ușor să adresez câteva îndemnuri. Am venit să iau parte la prima ședință a acestor sfaturi și îmi dau seama, că aici, ideia renasterii naționale, înseamnă mai mult decât cruce. Lugojul, a avut un rol deosebit în viața politică, a românilor de dincoace de Carpați. Lugojul s'a confundat cu săvârșire, cu tot acest popor vrednic. O știu aceasta, căci ca istoric, am încercat să-mi dau seama de taina care a făcut ca Banatul să fie un izvor de rezistență națională. Banatul este mai mult o notiune a conștiinței naționale. La bază stă o veche formație de stat românesc, care a fost leagănul neamului românesc.”

După ce d. ministru Silviu Dragomir, face un scurt istoric asupra Banatului în timpul dominațiunii ungurești, încheie cu cuvintele: „Sunt vremuri grele și încă foarte grele. Pot însă să fie și mai grele. Noi suntem stăpâni pe aceste

Mod de trai ercnat + alimentație ne potrivită + greșită îngrijire a corpului = MOȘNEAG LA 40 DE ANI!

Schimb de materie potrivit + Corectă îngrijire corporală + echilibru între muncă, odihnă și somn = TANĂR LA 80 DE ANI!

Tulburările în ritmul vieții le compensează aburii, băile terapeutice și

masajele în

Băile NEPTUN

Timișoara

suprimarea adversarului, astfel că ne-am găsit la marginea prăpăstiei. A trebuit să vină chiar la momentul oportunității statului nostru.

D. lt. col. Iosif Drăghici, comandantul G. N. din județul Severin, a făcut o dare de seamă asupra activității dela înființare și până azi.

D. Panait Boitan, prefectul județului, a salutat în numele populației, pe d-nii miniștrii Silviu Dragomir și Titus Popovici, a căror prezentă, face o deosebită cinste județului nostru. Vorbind despre imperioasele cerințe ce au determinat o schimbare în structura vieții noastre politice prin noua Constituție, asigură că populația acestui județ, nu va uita niciodată aceste binefaceri.

D. Caius Brediceanu, deputat, fost ministru, în calitate de reprezentant în parlament, arată entuziasmul cu care populația a primit noua orânduire a conducerii Statului pe baze noi și so-

vremuri, am văzut cum se conduce țara și cum Regele nostru veghează asupra destinului neamului românesc. De aici trebuie să pornească orice îndemn și realizare românească.”

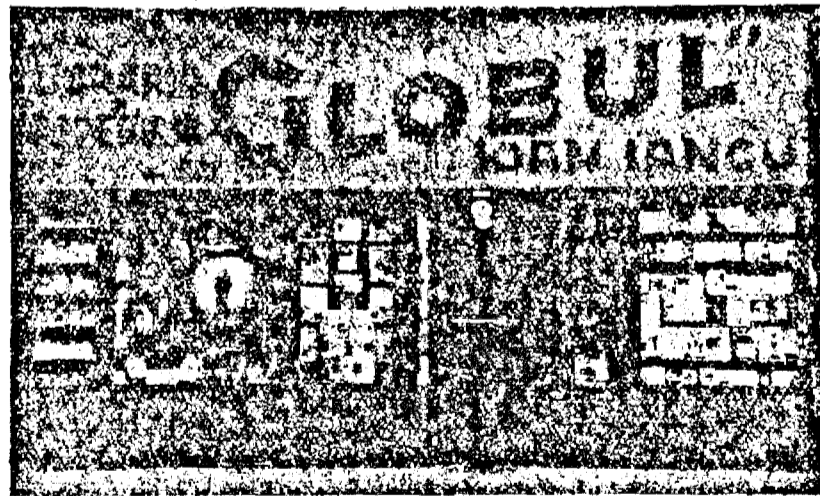
S'a dat apoi citire telegramelor expediate: M. S. Regelui Carol al II-lea, d. primministru Gheorghe Tătărescu, Alexandru Vaida-Voevod și Victor Moldovan.

La orele 13 a avut loc o masă comună, unde au tostat d-nii: prof. Silviu Dragomir pentru M. S. Regele, colonel Panait Boitan, prefect, pentru conducătorii F. R. N., Romulus Boldea pentru președintele F. R. N., prof. Silviu Dragomir, al ținutului Timiș, dr. Ștefan Pascu, pentru d. ministru Titus Popovici, președintele F. R. N. jud. Severin.

D. ministru Silviu Dragomir, a plecat la Timișoara însoțit de d. Caius Brediceanu, ing. Beșa, Rafiroiu, etc.

După masă la orele 16. d. ministru Titus Popovici, președintele F. R. N. a avut consfătuiri și ședințe de lucru, cu președinții de plase.

lescu, Dănilă Laitin, Pavel Goanță, Simion Popescu, Liviu Peia, Alex. Onea, Gh. Băcilă, pentru categoria agricultură și muncă manuală; ing. Alexandru Ștefan, Nicolae Turcu, Nicolae Pătruț, director Feneșiu, Simion Magearu, Romulus Costescu, dr. Traian Bălăngianu, Ioan Avram, pentru industrie și comerț, dr. Tiberiu Seviciu, dr. Victor Bărlea, dr. Mihail Lalescu, dr. N. Do-

instalată într'un local nou, spațios corespunzător pentru o servire cât mai promptă a onor. clientele, este complect asortată cu tot felul de cărți didactice, literare, științifice etc. precum și cu diferite articole de școală și rechizite literare, științifice etc. precum și cu diferite articole de școală și rechizite de birou la prețuri avantajoase.

Pentru cooperative școlare cereți oferte speciale.

Librăria și Papetăria

GLOBUL PROPRIETAR IOAN IANCU

TIMIȘOARA I, Str. Eminescu No. 3, Tel. No. 42-73

MAȘINI DE GĂTIT
DE PRIMA CALITATE

Kálmán Dezideriu

Intreprindere specială pentru fabricarea mașinilor de gătit
Timișoara IV, Bulev. Carol 40.

Om nou...

Trecerea unui om dintr-o situație în altă situație în ierarhia socială, aduce cu sine schimbarea lui, în măsura în care noul mediu poate exercita o influență asupra sa.

După Napoleon, un om cu adevărat mare, este acela care depășește mediul. Într-adevăr, străpungerea acestor limitări ale mediului cere energie și măreție în cugetare, tot astfel cum străpungerea unui izolat reclamă o tensiune foarte mare de energie în lumea realității.

Rar om s'a văzut neschimbat după ce a dobândit o situație înaltă în ierarhia socială. Insași ierarhia este o limitare și aceasta n'a putut fi înfrântă de aproape niciunul din cei cari au purtat vreodată titlul de „conducător”.

Larurie cu cari au plecat la luptă cei înfulețiți n'au putut fi duse decât foarte rar la locul pentru care erau numite. Comorile s'au pierdut pe drum, iar omul, extraordinar la plecare, a ajuns la debarcare un biet om de rând.

Așa se explică de ce o societate poate rămâne mereu slăbită cu toată schimbarea conducătorilor ei.

Societatea poate cuprinde în sânul ei elemente bune oricât de multe. Ele nu vor reuși să treacă peste bariera care îi desparte de conducători, decât în măsura în care afinitatea celor ce conduc se combină cu aspirațiile celor ce înțepă să se apropie de ei, peste zidul aproape permanent, al colaboratorilor nevrednici.

Dacă lipsa de orientare în selecționarea

materialului uman face ca un conducător să-și recruteze colaboratori răi, rezultatul nu va întârzia să se arate. Va suferi nu numai societatea ci însuși conducătorul care va avea aceeași soartă ca bărbatul ce din 10 fete — dintre cari 9 bune și una rea — a ales-o pe cea din urmă.

Pentru că nu colaboratorii își aleg conducători, ci pentru că, conducătorii își recrutează colaboratorii de care au nevoie, se explică de ce o renaștere nu poate veni decât de sus în jos.

Dacă recrutarea colaboratorilor se face fără a se ține cont de țelurile unei activități, rezultatele nu vor fi niciodată strălucite.

Iată de ce astăzi când se pune problema unității noastre spirituale, a pacificării tuturor sufletelor indiferent de culorile lor din trecut, cei dintâi cari ar trebui să fie chemați a duce la îndeplinire acest ideal sfânt, sunt iubitorii de gândire adâncă pe cari nu i-au putut atrage situațiile efemere ale trecutului.

O societate nu poate fi înviorată decât prin oameni noi.

Primăvara, ar părea prea tristă cu aceleși frunze uscate din toamnă.

Omul nou, iarăși, nu este numai acela care n'a mai apărut pe ecranul vieții politice până acum. Om nou poate fi și cel vechi dacă se inspiră dela Natura veșnic reinnoită.

Nu gânduri necurate ci iubire desinteresată, adâncă înțelegere și iertare, iată cheia unității noastre de totdeauna.

FL. ONIȚA

Cumpărați eftin și bun!

Găsiți cele mai bune și eftine pardesiuri și costume pentru dame și domni, trench-coturi și mantale de lăoiaie, gata sau la comandă în noua prăvălia germană

Hans Hubn

Timișoara-Iosefin, Piața Drăgălina 10, lângă „Dermata”.

Ghete moderne cu tălpi durabile de gumă și cauciuc, **PANTOFI DE VARA**, de **TENIS**, **GIMNASTICĂ** și **TROTEUR** în mare asortiment pentru **DOAMNE**, **DOMNI** și **COPII**, **PREȚURILE EFTINE** se pot vedea în vitrinele noastre. Deasemenea cizme bărbătești de gumă și mănuși de lucru din gumă

„ARENA” Industrie de cauciuc

vis-à-vis de podul Traian

În cei doi ani trăiți la Krasnojarsk, Doamne, multă jale s'a mai acumulat în noi, care ne apăsa cu atât mai greu, cu cât nu-i puteam da expresie. În interiorul lagărului se instalase un ciardaș zgomotos, iar în afara lui suna cântec straniu de balalaică — și nici una nu găsea ecou în sufletul nostru amărât. În cazarma muscălească nu putea avea pic de loc și toleranță. Astfel noi trăiam numai cu amintirea ei și cu gândul însetat de ea.

Și totuși, cineva, tot un fel de prizonier ca și noi, dar pe viață, și tot de neamul nostru, a avut nenorocul să aducă glas de doină și între zidurile intolerante ale Ungariei de pe Jenissey. Acesta era moș Gligore, muncitor zidar, basarabean de origine, care părăsind seara lucrul, își scotea fluierul dela brâu și pormind spre Krasnojarsk se jeluia într'una, până când dispărea în zare și în zgomotul orașului. Conștient, el se tânguia pentru sine, dar la jalea lui răspundem și noi. Multe seri am urmărit făptura lui înaltă, îmbrăcată în strae căzăcești, dar cu instrumentul de doinit al românului în mână, până când într-una din zile am putut să găsim explicația acestei nepotrivi.

Povestea lui moș Gligore era tristă din cale afară. De douăzeci și cinci de ani era condamnat să trăiască în Siberia, pentru că în tinerețile lui făcuse contrabandă de tutun la granița ruso-austriacă. Drept pedeapsă a fost deportat în Siberia. Întâi la Delta Jenissey-ului — acolo unde nu e noapte niciodată — de unde, după vreo cinci ani, i-au dat

Moș Gligore*)

voe să se coboare în Krasnojarsk. Aci s'a însurat cu o rusoaică, cu care are un fiu muscal — așa îi zicea fiindcă nu știa moldovenește — și tare se dorește între ai săi, în Basarabia. Odată încercase să evadeze, dar a fost prins și reădus tocmăi de lângă frontiera Uralilor. N'a renunțat însă la acest gând nici acum, deși e bătrân, căci o fi greu să trăiești pe pământ străin, dar să și mori în el, aceasta e gândul cel mai grozav. Acum așteaptă ca din bătaia încinsă să iasă o revoluție, după cum se vorbește în oraș, și atunci să se poată întoarce în Basarabia, fără pașaport.

Atâta mi-a putut spune din viața lui, într'o moldovenească săracă în cuvinte și în expresii, dar bogată pentru moș Gligore, înstrăinat de ai săi de un sfert de veac și orb la scris din naștere. Căci bogat și înreg român e acela care, fără să cunoască taina scrisului, numai cu dorul de ai săi în suflet și cu doina strămoșească pe buze, străbate un sfert de veac, singur-singurel, printre străini, fără să-și peardă limba și naționalitatea și a cărui supremă năzuință este ca măcar mort să ajungă acasă. Stând de vorbă cu moș Gligore, fără să vreau, gândul meu s'a întors la Petrița, unde am cunoscut aceiaș salvatoare concepție de viață românească. Din satul meu natal, înainte de război, înțieria sau dorul de

progres material a trimis în America sute de țărani. Dar pe măsură ce și-au ajuns scopul, ori și-au pierdut iluziile, rând pe rând s'au întors acasă. Unul singur a murit acolo, într'un accident, care după cum se știe nu intră în prevederea omului. Dar acest singur caz, care a deschis ochii tuturor asupra eventualității morții printre străini, a pus capăt emigrării în America. De aci încolo, petrițenii mei preferau să moară săraci, la casa lor, decât bogați, aiurea.

Unindu-ne, prin grai viu, dorurile, moș Gligore ne vizita regulat în lagăr. Cât timp au mai durat lucrările, ne veneam în amurg, iar după ce acestea au încetat, el venea din oraș să ne vadă, în fiecare zi de sârbătoare. Mai mult chiar. Deși a plătit-o cu deportarea pe viață, de dragul nostru s'a apucat din nou de contrabandă. Deși vinzarea și răspândirea alcoolului era oprită în Rusia din ziua mobilizării, de fiecare dată moș Gligore se prezenta cu o sticlă de coniac pentru coai și pentru care, ferit-a Dumnezeu să primească vreun ban. Nu l-am putut determina la așa ceva nici arătându-i teancul de cincizeci de ruble ce constituia leafa mea pe o luna.

— Ruble am mai văzut — deși nu prea multe — îmi răspundea, dar moldovenii

dere pe cine știe când — tango de Villcou Ștefanie — slow de Mișu Constantinescu; Bate vântul Vinerea (voce: D-ra Rodica Bujor); Arie naționale (solo acordeon: Nicu Julea); Invărtite din Ardeal: Frumosa să-i privește (voce: D-ra Rodica Bujor); Tu nu ști ce mult am plâns — vals de Dendrino; Nae Nicolae (voce: D-ra Rodica Bujor); Arie naționale, 15.15—16: Ora; Muzică distractivă (disc): La calul bălan — potpuriu aranjat de Krome; Jazz pe ploaie — fox de Packay și Fox de Fountain; Două cântece din opereta „O noapte în Venetia” de Johann Strauss (voce: Peter Anders); Melodie din „Cele trei valsuri” de Oscar Straus (voce: Yvonne Printemps); Alotria — potpuriu de melodii de Peter Krauder (pian: compozitorul); Îți amintești? de Young și Melodie de Kahn (voce: Jeanette MacDonald și Nelson Eddy); Fox-umoristic de Himmel și Stomp de Wraskoff, 18: Ora; Mersul vremii, 18.02: Ora; Orchestra Lută Ioviță: Muzică bănețeană: Cântec bătrânești din Banat și Ardeal; Mă uitai din deal în luncă și Ardeleana; Foaie verde iarbă neagră (voce: Ion Ioviță); Soartă tristă și amăgitoare (voce: Ion Ioviță); De ce Doamne m'aj lăsat și Joc; Frunză verde frunzuliță (voce: Ion Ioviță); Suspine crude (voce: Ion Ioviță); Doine de pe Valea Carașului (vioară: Monea Ghiță); Mi's sărac și trăesc bine și De doi; Scrie-mi mamă despre satul (voce: Ion Ioviță); Hora bănețeană (solo clarinet: Ion Ioviță); Dute-lăce și te culcă și Invărtită: Vai vai inimă mea (voce: Ion Ioviță); Doina lui Drăgulescu din Caransebeș, 19.20: Ora; Muzică românească (discuri): 20: Ora; Pastorală I. P. S. S. Nicodem, Patriarhul României, 20.15: Ora; Petre Munteanu (voce): 20.35: Ora; Dansuri (discuri): 21.50: Ora; Cântecele noastre (discuri): 22.30: Ora; Discurs și discuse (discuri): 23.15—24: Muzică variată ușoară (discuri).

ca voi nu mi-a fost dat să văd de douăzeci și cinci de ani.

Dar el consimțea să bea cu noi din propriu-i dar, ca din ploscă, căci acesta era un obicei românesc. Așezându-ne pe câte o margine de pat, sau pe o grămadă de cărămizi, — deoarece car cu proțap nu avem, — treceam, cu discreția cerută de împrejurări, sticluta cu coniac din mână în mână, vorbind despre lucruri și obiceiuri moldovenești și despre vremea când toți moldovenii „se vor îngrămădi laolaltă”, care trebuie să vie. Atunci vom pleca cu toții din Krasnojarsk. I-am promis să-l luăm cu noi și pe moș Gligore, dimpreună cu fiul său muscal, care mai are vreme și mai poate să devie moldovean.

Idilei românești cu plosca i-a pus capăt izolarea ermetică a lagărului. Prin aceasta am pierdut contactul cu moș Gligore și planul de a pleca împreună a fost zădărnicit. Dar a venit revoluția oprită de moș Gligore și „îngrămădirea moldovenilor” vestită de noi, de cari sunt sigur că a profitat și moș Gligore. Parcă-l văd cum și-a luat muscalul de mână, năzuind cu pas grăbit spre satul lui din Moldova, al cărei pământ îl chema stăruitor, nu atât să trăiască, cât mai ales să moară în el, după cum însuși spunea și dorea, căci așa se gândeste orice român.

P. Nemolov

*) Din volumul Amintiri, editat de „Cartea Românească”, București.

Consfătuirea F. R. N. din plasa Ciacova

În vederea constituirii organizațiilor comunale, d. președinte al organizației județene F. R. N. dr. I. Coste, însoțit de prof. Gh. Andrașu, I. Marcu secretar și Gheorghe Stoian, membru în sfatul județului s'au deplasat în comuna Ciacova.

Demnitarii frontului, primiți în fața școlii de către d. pretor au ascultat cuvântul divin în cadrul căruia P. On. Popop Ghilezan a arătat rostul F. R. N.

Adunați în sala mare în numele frunzelor veniți pentru constituire, d. președinte Petru Vichentie, printr-o cuvântare substanțială arată toate greșelile trecutului sistem politic, F. R. N. reînălțându-și siguranța zilei de mâine, exprimându-și toată admirația față de realizările d-lui președinte dr. Iuliu Coste.

În numele despărțământului local, d. prof. I. Căltun exprimă atașamentul „strei” la acțiunea F. R. N., dorindu-și succes și înflorire.

Cuvântarea d-lui dr. Iuliu Coste în reșemat:

Mulțumesc d-lui primpretor, pentru cuvântul de bun venit. Deasemenea d. prof. Căltun pentru frumoasa declarație în numele soc. culturale „Astra”. Am venit în sediul de plasă Ciacova și

primul gând mi-a fost să-mi îndrept pașii spre biserică pentru a înălța rugăciuni către Atotputernicul, ca să binecuvânteze lucrările noastre.

Eu unul, am crezut și cred în puterea de viață și viitorul neamului românesc. Cred în puterea credinței religioase. Dece? Pentru că în trecutul viforos al neamului biserică a fost, care ne-a salvat existența noastră națională, și tot dela biserică așteptăm să-și dea contribuția mâine ca să realizăm tot ceace vrem cu toții: Unirea sufletească și solidaritatea tuturor românilor în jurul Voinței Regale.

Acest imperativ al F.R.N. îl vom realiza numai prin sprijinul și cu concursul bisericii a cărei înaltă misiune spirituală va aduce o adevărată primenire și contopire sufletească.

Deci nimic fără biserică, care trebuie să fie vie prin munca vrednică a preotului, să trăiască zi cu zi prin el și în el.

Dar obiectivul F. R. N. mai presus de toate este: ridicarea nivelului moral și

material al satelor.

Spre sate se îndreaptă gândul nostru mânat de voința fermă a celuiuia, care este inițiatorul și îndrumătorul noii așezări de Țară a M. S. Regelui Carol II.

Nimeni nu este preocupat mai mult de soartea plugărimii noastre decât M. S. Regele care vrea întărirea și ridicarea ei, ea fiind adevărata forță a țării.

Deaceia F. R. N. vede în sate, rezervorul de energie nepuizabile, menit să împropăteze puterile de viață a neamului.

Datoria conducătorilor este nu numai să resimtă toate durerile și necazurile, dar să și găsească mijloacele și soluțiile de îndreptare.

Trebuie să ne iubim țara mai presus de viața noastră. Viața dacă ne-o cere, viața trebuie să o aducem la altarul ei nu cu durere ci cu cântec de mărire în inimă.

D. președinte își încheie cuvântarea astfel: Cu acest prilej eu doresc ca din învierea mare a neamului și sărbătoarea

rea învierii lui Iesus, să răsară ca un mândru soare țaria și vecinicia României Mari.

Iată gândurile, dorurile și sentimentele, cu cari mă apropii de D-Voastră făcând apel, să alegeți în fruntea satelor pe cei mai buni și vrednici, ca astfel vitorii conducători ai satelor să fie oglinda adevărată a fiecărei localități.

SANĂTATE!

După această înălțătoare cuvântare d. președinte I. Coste imediat a început consultarea comunelor, dresând procese verbale despre propunerile prezentate.

La nici o masă de Paști să nu lipsească un vin bun dela „**PROMONTORUL**”
Rachiuri de fructe proprii
Faceți o vizită fără obligație la
Cooperativa „Promontorul”
Timișoara III. Bulev. Carol II. Telefon 13-72.

Gheorghe Scumpia vrea să fie gata

Astă iarnă toată iarna l-au ținut naște junghiu și a rămas cam uscat de atunci. Are și cincizeci de ani buni. Da, da, Gheorghe trebuie să se gândească la crucile sale.

Așa a vorbit pietrarul cu sine însuși. Lui Gheorghe însă îi spuse:

— Apoi, vecine, așa, acum dintr'odată n'as putea să-ți spun. Trebuie să văd cum le gat pe astea și cum s'or vinde porci la toamnă. Dar pentru cine întrebi?

Gheorghe îi răspunse:

— Să nu ocolim atâta vorba, maistore. M'am gândit că e bine să faci toate cele bune, cât oi putea. M'am gândit să mi le faci mie și muierei.

— Dar dumneata, vecine, mai ai vreme destulă să te gândești la d'astea.

— Nu mai vreau să aștept, maistore. Când vei fi gata cu astea, să-mi spui mie și să nu te prinzi de altul înaintea mea.

De n'ar fi văzut moș Iova atâtea în viața sa, poate s'ar fi mirat de atâta zor. Așa însă răspunse calm:

— Apoi de altul nu m'oi prinde, dacă ajungem la înțelegere. Numai să nu moară altul înțepit între timp, că atunci trebuie să mă las și de astoa. Dar eu îți spun, vecine, ai să îți crucile douăzeci de ani în buzună.

— Las' să stea acolo, maistore. Să știu eu însă, că le am gata.

După altă lună crucile din lucru au fost gata. Atunci moș Iova a trimis după Gheorghe să vină să le vadă și să mai stea de vorbă. Gheorghe a venit și ca să meargă mai bine vorba, a vârat de acasă o sticlă de rachiu în buzunărul laibărului. S'au uitat la crucile gata, care erau sprijinite în picioare de peretele casei, Gheorghe a povestit cam cum ar vrea să fie ale lui și la urmă s'au înțeles să se ducă într-o zi la cimitir, să aleagă locul și să mai vadă și alte feluri de cruci.

Duminica următoare s'au și dus. Au plecat de dimineață, ca moș Iova să se poată întoarce la slujbă.

Locul l'au ales lângă moșii lui Gheorghe. A fost cam strămt, pentru că un vecin și-a înmormântat nevasta prea aproape. Așa a fost vecinul, totdeauna, hapsân și necrescut. Acum Gheorghe trebuia să se bage nițel peste bunicul său. Nu-i nimic, nu se va supăra bunicul pentru atâta treabă, doar sunt neam. Crucile în schimb le-au ales după gustul

lui moș Iova. El știa cum va fi Gheorghe peste zece, cincisprezece ani, când îl vor înmormânta.

Pe cruce vor scrie:

Aici odihnește
In Domnul
Gheorghe Scumpia
născ. 1864
Răp. 19...
și soția sa
Maria Toader.

După vreo două săptămâni s'au înțeles și de preț. Era cam pe la Cuvioasa Paraschiva și toamna își arăta colțisorii.

— Imi dai doi florinți căpară și mergem la pietrar să alegem piatra. Imi ajuți să o scoatem și să o cărăm cu boii tăi, că eu n'am car. Apoi mai departe vom vedea, când lepedea va fi la mine în curte.

Peste câteva zile, când carul lui Gheorghe a fost acasă, s'au dus la pietrar. Moș Iova și-a luat icurile, ranga de fier, ciocanul de mână și maiul. Cu aceasta însă n'a făcut mai nimic. Piatra pe cât se poate să nu fie bătută că plesnește și nu se vede. Așa le clopit, când ajungi la locul cu buba te pomenești cu o bucătă de lespede în mână și atunci poți să începi din nou. Piatra trebuie desprinsă cu icurile și ridicată cu ranga, să se deslipească ușor.

Au ales o piatră de un galben deschis plină și fără clisă în ea. Moș Iova a ciocănit, a dăltuit, a potrivit icurile, a vârat ranga în despăcătura și au așezat amândoi o jumătate de zi până au desprins lepedea și au împins-o pe poluci înclinată în car. A doua au lăsat-o pentru altădată.

Nu s'au grăbit. Gheorghe nu, pentru că a știut că Moș Iova când s'a legat odată cu ceva se ține de aceea ca de Sfânta Scriptura. Nici nu i-ar fi plăcut să creadă, că va avea nevoie de cruci în scurt timp.

Cioplitorul nu s'a grăbit, pentru că el niciodată nu s'a grăbit în viață. Cei scris omului să se întâmplă, și așa se întâmplă. În umbra crucilor menite să înfrunte veșnicia, pentru el clipa n'avea însemnătate. La ce bun deci să te precipiți în hotărâri grăbite. Chibzuierile de trei ori măsoară de două ori și lor este o singură dată. Așa l-a învățat pe el maistorul Adam Borca. Așa a fost om învățat, nici n'a clopit, nimeni ca el în tot

aritul. Pe vremea aceea Ioviță n'a știut ce vor să însemne vorbele maistorului Adam. Acum însă, după patruzeci de ani, își dă perfect seama de toate. Hotărârile mari nu se iau cu pripeală. Are și el crucea lui ferită de ploaie și culcată pe o dungă în buzună. El drept, nu are copil care să i-o urce sus, dar se va găsi totuși cineva. Poate chiar vecinul Gheorghe. Și așa crucea de piatră nu se duce odată cu sicriul. Atunci se duce o cruce de lemn pe care o poate lua un oraș pe umăr, să o ducă lângă sicriu. Crucea de piatră vine mult mai târziu, după o iarnă și o primăvară, când pământul din mormânt s'a lăsat bine și crucea nu mai este amenințată să se răstoarne. De crucea lui Gheorghe tot nu se va apuca el până la primăvară când toată apa va fi eșit din piatră. Până atunci să treacă iarna cu bine și să fie clisă destulă în casă, că Gheorghe o mai duce mult.

Așa s'a făcut, că la praznicul dela Sfântul Arhanghel Gheorghe emoționat de circumstanță și de marea adunare din casa lui, după ce au băut răchia fiartă și după ce au mâncat supă de găină, zeama și sarmalele și au ajuns la friptura de purcel și la vin a îmbrățișat cu mână stângă umerii muierei sale, în dreapta a luat bocala de vin și a cuvântat:

— Vecinilor și neamurilor vă spun ceva, ce n'a spus încă nimeni. Eu nu m'am lăsat în nădejdea nimănui ci m'am îngrăjit de muera mea și de mine și m'am tocmnit crucile, că Dumnezeu știe ce se poate întâmpla și-i bine ca la o întâmplare să fie tot la îndemână. Că io, cu Măria am făcut ce am în casă și tot ei și copiilor las binele. Că vezi cum e viața, nu se poate ști cum vom ajunge și dacă vor putea copiii să se îngrijească de noi, ori ba. Deaceia moș Iova Chițu, Domnul să-l țină, la Blagovestene se apucă de lucru și dacă vom fi în pace, pe la Sfânta Maria mică vom culca crucile în buzună. Până atunci Domnul să fie cu noi.

Vocea i s'a topit în emoție. Vedea înaintea ochilor înmormântarea sa.

Înainte merg copiii cu răpizile și cu sfeșnicile. După copil vine corul cu steagurile, apoi în rând sicriul, cei din casă, neamurile și oamenii din sat. Mai la urmă babele mici și gârbovite, cu haine negre, poale albe și cu oală de afumat în mână. Semn al jalei și al tănguirii.

Iar dacă Dumnezeu va fi maiostiv în ziua aceea va da vreme frumoasă cu soare și cu cer senin. Pentru că toată viața s'a știut om cu dreptate și n'a făcut rău nimănui cu știință.

Mica publicitate

APARE IN FIECARE ZI ■ MINIMUM 10 CUVINTE

Anunțurile în chenar sau cu clișeu, tariful dublu. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu

Anunțurile la mica publicitate se plătesc imediat, când se predau spre publicare.

FOLOȘIȚI MICA PUBLICITATE A ZIARULUI „DACIA”

Se caută îngrijitor de casă — care să poată face și lucrul de grădină. — Locuință, lumină și plată în numerar. Adresa la ziar.

Sufragerii, dormitoare, otomane, diferite obiecte de ocaziune, deasemeni și un pian, cumpărați foarte efin la

VAD. BLIDARIU

Timișoara IV., Piața Kütli No. 2.

Aviz important.

Onor. public este rugat a remarca noua adresă a Salonului de modă

KRACHTUS

amplasat în Cetate, strada Eugen de Savoia No. 11, colț cu strada Alexandri, unde se execută în mod precis și prompt cele mai moderne costume, mantouri, paltoane, pardesiuri și rochițe.

De vânzare un dormitor întreg și ușul de jumătate. Adresați Str. Primăriei No. 8, Etej I, ușa 6, între orele 9—14.

În conformitate cu ordinul Ministerului Muncii — fiecare întreprindere este obligată a arboră cu ocazia zilei de 10 Mai, pe lângă drapelul Țării și steagul „Muncă și Voie bună”. Aceste steaguri urmază să fie confecționate în conformitate cu prescripțiunile date de Minister. Comenzile se primesc la „Librăria Globul” Timișoara I, Str. Eminescu No. 6. Telefon 42-73.

ATENȚIUNE!

Fructăria și Bonboneria

FRANCISC GRAF

în noul local Piața Brătianu No. 4, colț Lonovici.

S'a deschis grădina de vară a restaurantului „La Cocosul Roșu”, Strada Gării No. 4, zilnic muzica românească.

De vânzare un loc de casă 730 m. p. Lotul No. 1070 în strada Iași (Bulevardul Take Ionescu.) A se adresa: Ștefan Rădulescu Strada Caomfirescu 62, Craiova.

Cooperativa furnizării marilor publice din Timișoara (vis-à-vis de prefectură), caută un conducător specialist pentru secțiile de coloniale și restaurant cu garanție materială.

Comisionarii ORIENT-BOY

vă servesc rapid, conștințios și garantat. Telefon 17-99.

Timișoara I, Str. Griselni Nr. 1. Provinciaili se pot adresa acestui birou cu orice comisoane de aranjat în Timișoara.

Gimnaziul industriei de băeți din com. Dobra-Hunedoara, angajează pedagog. Să fie absolvent al liceului industrial ori școala normală. Primește casă, masă și 1500 lei, lunar.

Vizitați Restaurantul Central, vis-à-vis de Fosta Centrală, unde se servește bine și efin. Local familiar.

De vânzare vila prof. Stînghe, compusă din 5 camere, dependințe, curte, grădină cu pomi, etc. Splaiul Tudor Vladimirescu 5. (În dosul catedralei ort. rom. din Cetate). Informații: cap. dr. C. Popescu, I, Str. Muzic. 2. Telefon 22-08.

CUMPARAȚI EFTIN ȘI BUN:

Găsiți cele mai bune și efine pardasuri și costume pentru dame și domni, trenchcoturi și mantale de piase, gata sau la comandă, în noua prăvălia germană

HANS HUHNS

Timișoara-Iosefin Piața Dragăhna 10, lângă „Dermata”.

Aur zdrobit, bijuterii antice uzate, inele cu briliante, bilete dela Case de aurifer și argint

CUMPARA PENTRU BANI GATA

„Ora fixă”

Circ. IV., Str. Ion Brătianu 31

Închiriez, vând sau schimb un intravilan cu clădiri diferite, cu etaj, locuințe frumoase etc., fosta fabrică de calapoade Hecker Petrowski din Lugoj (aproape de gară), cu imobil corespunzător (clădit sau moșie) în Timișoara sau împrejurimi. Pentru informații adresați-vă: Ioan Albu consilier ai Sindicatului Agricol, Timișoara, Bv. Reg. Maria I, Palatul Băncii „Victoria”.

Pentru scurt timp astrografa FLORENCE, vă spune numele, trecutul, prezentul și viitorul. Pentru convingere lei 7. IV, Str. Brătianu Nr. 27.

Cumpăr cu preț ridicat bijuterii vechi, briliante și obiecte de argint. „Arie” ceasornicar, Bulev. Carol 14, lângă Philips.

Ploșnițele cu ouă, se distrug, cu garanție, din locuințe și mobile, prin gazificare.

ING. BERNSTEIN

I, Str. Paul Chinezul 3. — Tel. 31-47.

Vila familiară cu etaj, 4 camere și dependințe, în Blascovici V, Str. Geml 26, se închiriază dela 1 August 1940. Informații: avocat Metea, Str. Eminescu 3, telefon 30-16.

Aprovizionați-vă de sfintele serbători cu prăjituri, torte înghețată etc. exclusiv dela COFETARIA ALBU Timișoara IV, Piața Kütli No. 2.

ANTICAR

Timișoara I, Strada Alba Iulia 5.

„Arta”

Obiecte prețioase, bijuterii, mobile antice, cărți și timbre CUMPARĂM ȘI VINDEM.

Cumpărați cărți cu 50% reducere la „Librăria Nouă”, Bulev. Regina Maria Nr. 5. Catalogul cărților se trimite după cerere la adresa Dv.

Aparate fotografice, filme dezvoltări, copiere și măriti

la firma

D. Weitzen

Timișoara IV, Bulev. Carol 12, în curte.

SPORT

C. A. M. T. - Chinezul, un match de prestigiu, în programul de Duminică

Dintre multele combinații chemate să ofere publicului din Timișoara un program mulțumitor de football, la urma urmei nu s'a putut realiza decât o partidă în care vor evolua două echipe locale.

Așa că publicul din Timișoara va avea ocazie să vadă o nouă ediție a vechii rivalități dintre adversarii de totdeauna, dintre CAMT și Chinezul.

Este încă vie în amintirea publicului matchurile acele grozave pe cari le-au disputat protagoniștii de odinioară ai footballului timișorean, matchuri susținu-

nute cu cea mai mare ardoare, într-o notă de inversunată rivalitate, cu maximum de efort.

Ce-i drept de atunci, s'au schimbat multe în footballul nostru, între altele a apărut un nou pretendent la tronul footballului local, Ripensia, dar aceasta nu poate influența întru nimic interesul suporterilor numeroși ai celor două grupări, astfel că întâlnirea de Duminică poate constitui din nou un eveniment, care întrunește toate sufragiile.

Partida va avea loc pe Arena Banatul cu începere dela ora 6.30.

Calendoscop sportiv

Comisia centrală de juniori și-a intensificat pregătirile pentru matchul cu Ungaria, dela 19 Mai.

În acest scop a fixat finala Cupei Unirea pentru 4 sau 5 Mai — competiții fiind Timișoara și Brăila.

Acesta va fi primul criteriu de selecție.

Pentru data de 10 Mai, comisia a fixat — tot la București — următoarele două jocuri: Liga de Vest—Liga de Sud A și Liga de Nord—Liga de Sud B.

După aceste jocuri se va proceda — de comisie — la selecționarea echipei pentru matchul cu Ungaria.

Finala Cupei României se va juca a treia zi de Paști între învingătorii matchurilor Sportul Studentesc—Venus și F. C. Brăila—F. C. Rapid. O finală Venus—Rapid, care este foarte probabilă, va însemna cel mai mare eveniment footballistic al acestui sezon, cu excepția întâlnirii România—Jugoslavia.

VICTORIILE CAȘTIGATE DE ECHIPA NAȚIONALĂ HIPICĂ LA CONCURSUL INTERNAȚIONAL DE CALĂRIE DELA FLORENȚA

1. Căpitan Epure Ioan a câștigat: — Cupa M. S. Regelui-Impărat; — premiul de ștafete.
2. Căpitan Zahai Constantin a câștigat:

— Cupa „Învigătorilor”.

3. Căpitan Tzopescu Felix a câștigat:

— Patru premii al doilea.

În legătură cu tratativele duse de d. V. V. Tilea — ambasadorul României la Londra — pentru angajarea unui joc de football Anglia—România am anunțat că s'a ajuns la un acord pentru un match în vară la București și un altul la Londra — sau altă localitate în cursul toamnei.

În urma convorbirii dintre d-nii V. V. Tilea și Rous — secretarul general al federației engleze — s'a ajuns la un acord pentru un match, în cursul verii, la București.

Partida este probabil să se dispute la sfârșitul lunii Iunie — echipa Angliei făcând un turneu prin România, Turcia și Grecia.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința consumatorilor, că Fabrica de gheață comunală (telefon 26-08) cu începere dela 1 Maiu distribuie cea mai igienică gheață artificială.

Costul unei porții, — cea 6 și jum. kg. pe zi, — este 200 Lei lunar.

Abonamente se primesc în fiecare zi de lucru, la biroul fabricii de gheață Comunală, Abatorul Comunal, telefon No. 26-08.

Regia S. E. T. (Indescifrabil.)

SUFRAGERII, DORMITOARE, OTOMANE, DIFERITE OBIECTE DE OCAZIUNE DEASEMENI ȘI UN PIAN

Cumpărați foarte efin

la

Văd. BLIDARIU

Timișoara IV, Piața Kütli No. 2.

Atențiune Filateliști!

Profitați de ocazie. Procurați lipsurile d-voastre din mărcile românești la timp căci prețurile lor sunt în continuă creștere.

Vindem și cumpărăm bucăți, serii și colecții complete. Plătim cele mai avantajoase prețuri.

„Fenyő” Secția Filatelică Timișoara I, Strada Alba Iulia No. 1. Telefon 19-55

Întreprindere

RADIO LABORATORIUM

Electrotehnică

INSTALAȚIUNI — REPARAȚIUNI

Timișoara IV, Bul. General Berthelot 7.

Timișoara IV

Telefon 43-23.

Societatea orbilor din Timișoara contribuie la înzestrarea armatei

Timișoara, 28. — Am arătat la timpul lui, că societatea orbilor din Timișoara a dat un concert în sala teatrului comunal, sub patronajul Excelenței Sale d-lui Reșent Regal dr. Alexandru Marta, având un puțin succes moral și material.

Suma încasată la acest concert a fost de 16.840, bani ce au fost dăruiți pentru înzestrarea armatei, depunându-se la B. N. la sucursala Timișoara.

Fapta orbilor este măreață și trebuie considerată drept o jertfă pe altarul Neamului.

Firma „A. E. G.” la târgul de mostre din Praga în 1940

Firma A. E. G. este reprezentată în Praga la târgul de mostre din primăvara, adică dela 31 Martie până la 14 Aprilie, 1940, cu un stand principal și în pavilionul german cu o colecție de materiale germane. În standul principal se arată un număr de aparate de menaj și de încălzit. Se arată mai de parte o placă de încălzit de 220 mm diametru și o placă de gătit, precum și dijourii cu un conținut de 0.5 până la 1.51. Din *firele de lipit electrice*, deosebit de practice pentru lucrat, se arată un exemplar mare și unu mic. Pentru întâia oară expune A. E. G. noua ei ciupercă luminoasă de țesut ciorapi, care luminează pe din nauntru locurile de țesut în ciorapi și alte stoffe. *Secția motoare* expune câteva tipuri ale motorului „Geal” presum și o completă garnitură de motor pentru agricultură, la care un motor cu benzinar, siguranță, etc. este montat într-o trăsură. *Soarele de înălțime 100* este o execuție mai mare a cunoscutele aparate similare Hanauer, cari se folosesc din ce în ce mai mult pentru iradiere și pentru obținerea unei culori de piele brune și sănătoase. *Secția sculelor electrice* este deosebit de bogat înzestrată. Burghiuri de mână, începând cu cele mai mici până la cele mai mari sunt expuse. Se mai văd o șurubelnița electrică și două foarfeci de tălăchă, cari se pot brânșa pe curent continuu sau monofazic. *Ciocanul electric* A. E. G. e expus pentru întâia oară la Praga. Expoziția este completată printr-o mașină de slefuit de masă și o mașină de poleit. În stand mai sunt expuse: o colecție de diferite întrerupătoare protectoare de motor, A. E. G. diferite aparate speciale ca automate de scări, întrerupătoare colective, protecție de aer și întrerupătoare de protecție. *Materialul de instalație* A. E. G. este reprezentat printr-o serie de diferite mostre. A. E. G. mai expune trei modele din excelențele sale aparate radio, și anume modelul „Super” cu șase circuite și patru lămpi și modelul „Super” de orchestră cu două megafone și reglaj cu butoane. Pe standul *materiale germane* în pavilionul german se arată materialul A. E. G. *Novotext* în plăci, bare și tuburi și într-o colecție de potți dințate și lagăre din Novotext. Pe lângă lagerele utilizate în industria metalurgică pentru valțuri și suporturi de valțuri se expun lagăra mai mici pentru mecanica generală ca vagonete și instalație de ridicat, excavatoare și vagonete de mine. Materialul „Presszell” care se poate folosi pentru cele mai variate acoperi este arătat într-o piramidă. Materialul resistent la căldură „Mycalox” este expus în plăci, bare și fișe formate.

Banatul forestier

Preocuparea din ce în ce mai accentuată a opiniei publice de situația pădurilor țării, noi ingineri silvici în special o considerăm legitimă și drept un reviriment în favoarea acestui neprețuit bun al Națiunii, pădurea, care sub domnia electoratului a fost considerat ca un obiect de compensație.

Pentru a răspunde acestei preocupări, vom expune deocamdată starea „Pădurilor Banatului” sub aspectul exploatarea și regenerării, pentru a face în articolele viitoare la problema împăduririlor în câmpia Banatului și Crișanei.

PADURILE BANATULUI

Pădurile aflătoare în Banat, aparțin Statului, persoanelor juridice și anume, comunelor, posesorilor, comunității de avere, societăților anonime în frunte cu Societatea Reșița și particularilor.

Pădurile Statului

Suprafața pădurilor statului din Banat este de 188.546 ha., din care 163.797 ha. pădure bătrână, exploatabilă și 24.749 ha. pădure tânără, neexploatabilă.

Exploatarea pădurilor se face pe bază de amenajament, studiu cerut de codul silvic, care reglementează tăerile, fixând suprafața care se taie anual, adică posibilitatea.

Posibilitatea anuală;

Adică suprafața care se taie anual, din pădurile Statului din Banat este de 1670 ha.

Din tăierea acestei suprafețe rezultă anual:

Lemn de foc, 560.000 metri steri.
Lemn de lucru, 167.482 metri cubi.
Din lemnul de foc, în Banat se consumă 460.000 metri steri;

Se desface în restul țării cantitatea de 100.000 metri steri;

Din lemnul de lucru rezultă:
10.500 m³ cherestea de stejar;
100.000 m³ cherestea de brad și fag;
restul de lemn de lucru ce ar rămâne eventual nedebitat în scânduri se întrebuințează pentru debitat traverse și lemn de construcție de diferite sortimente.

Pentru debitarea lemnului în cherestea, Statul posedă două fabrici de cherestea și anume, una în Mănăstur cu trei gateri și alta în Drencova jud. Caraș, cu două gateri.

Capacitatea de debitare a acestor fabrici este de 30.000—40.000 de metri cubi.

Restul se debitează în fabricile diverselor societăți particulare.

Din cherestea 60%, se desface în județele din Banat, restul de 40%, se vinde în celelalte județe ale țării.

Impăduriri

În pădurile statului din Banat, anual se împăduresc 1800 ha. cu pueți de stejar, frasin, molid, brad, etc. față de 1670 ha., care se taie anual.

Prin urmare în urma exploatarea, care au loc anual, pădurile statului nu se stîrbesc ci se regenerează complet, iar ca suprafață se măresc anual cu 130 hectare, reprezentând poeni din preajma pădurilor, care se împăduresc și care se adaugă la patrimoniul forestier al statului.

Totuși la pădurile statului se mai găsește restanțe de împădurit care însumează cifra de 400 ha. și care vor putea fi împădurite în 4—5 ani.

Restanțele,

au reprezentat suprafețe însemnate, provenite în urma devastărilor din timpul războiului, diferite defrișări, incendii, doborâturi de vânturi, zăpezi, care treptat au fost reimpădurite, rămânând numai suprafața de 400 ha. menționată mai sus.

PADURILE

COMUNITĂȚII DE AVERE DIN CARANSEBEȘ

Aceste păduri aparțin celor 94 comune a fostului Regiment Confiniar Român Bănățean No. 13 Grăniceresc.

Pădurile sunt administrate de către o Direcție silvică a Comunității de avere, statul având numai rolul de a controla gestiunea și aplicarea Codului Silvic.

Suprafața pădurilor Comunității de avere este de 106.974 ha. Posibilitatea anuală este de 1112 ha.

Din tăierea acestei suprafețe rezultă anual:

51.322 (cincizecisișiumitresutedouășidoi) metri cubi lemn de lucru și 355.097 steri lemne de foc.

Din această cantitate se distribuie grănicerilor, fiind proveniți din seriile grăniceresti, 21.000 m³ lemn de lucru și 150.000 steri lemn de foc.

Se desface în restul Banatului cantitatea de 7422 m³ lemn de lucru și 125.497 metri steri lemne de foc.

În restul țării se desface cantitatea de 11.000 metri cubi lemn de lucru și 40.000 metri steri de lemn de foc.

Trebuie să menționăm, că un vechiu deziderat al grănicerilor a fost realizat.

Comunitatea de Avere, de un an de zile, a început să exploateze anual în regie proprie, suprafața de 43 ha. din seria IV-a Cerneți, unde a construit o cale ferată, de 14 km. lungime, cu ecartament de 0.76 m. exploatare condusă exclusiv de către personalul Direcției silvice a Comunității de Avere.

Din cele circa 1000 vagoane rezultate din această exploatare se aprovizionează regiunile lipsite de lemne de foc a Banatului. Aceste păduri pe măsură ce exploatarea în regie se vor intensifica vor deveni treptat rezervoriul permanent pentru aprovizionarea cu lemne a Banatului, înălțându-se astfel de la exploatarea firmele concesiunare.

Impăduriri

Conform amenajamentelor pădurilor, Comunitatea de Avere, urmează să împădurească anual suprafața de 588 ha., care se taie ras în seriile de valorificare, adică în seriile în care lemnele se vând antreprenorilor, spre exploatare.

Comunitatea de Avere, conform programului de lucru, împădurește anual 650 ha. adică 588 ha., care se taie ras și 62 ha., din poeni și din porțiunile incendiate.

Impădurirea se face cu pueți de molid, așa că în viitor pădurile Comunității de Avere vor fi construite, jumătate din molid și jumătate din fag, ceiace va contribui la ridicarea valorii a acestor păduri.

Din cele de mai sus rezultă, că și la pădurile Comunității de Avere ca și la pădurile statului și comunale, nimic nu se taie fără să fie pus la loc, adică fără să nu fie reimpădurit, perpetuându-se astfel proprietatea forestieră.

În plus se caută să se împădurească, ceiace s'a exploatat în trecut și în special în timpul războiului mondial.

(Va urma).

Șeful Inspectoratului Silvic al ținutului Timiș
Ing. Insp. General Silvic
I. Caramiun.

CASA M. S. REGEȘVI COMUNICAT NR. 20

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

Majestatea Sa Regele a binevoit a lua reședință, începând dela 26 Aprilie, la castelul de vânătoare Lăpușna.

Sedința Consiliului de miniștri

BUCUREȘTI, 28 (Sir). — Consiliul de miniștri a ținut Joi sedință sub președinția d-lui consilier regal Gh. Tătărescu. Consiliul a rezolvat lucrările curente.

Guvernul suedez a comandat 4 contra- torpiloare în Italia

Stockholm, 28. (Rador) — D. N. B. transmite:

Oficial se anunță că guvernul suedez a comandat în Italia patru contratorpiloare, care în prezent sunt în drum spre Suedia. Vasele sunt însoțite de un vas italian.

Reglementarea vânzărilor de arme și aparatele fotografice

București, 28 (SIR.) — D. M. Ghețegeanu, ministru de interne a dat ieri un ordin circular către toate organele polițienești din țară, privind reglementarea vânzărilor de arme și aparate fotografice. Ordinul sună astfel:

1. Veți verifica toate autorizațiile de funcționare ale magazinelor de vânzare de arme, munițiuni, explozibile și oricare alt material de război, precum și acela de vânzare de aparate fotografice și ale atelierelor fotografice conduse de streini.

2. Magazinele și atelierile suszise, cari funcționează pe bază de autorizațiuni neregulate libere, sau fără autorizațiuni, vor fi imediat închise, dresând procese verbale de inventarierea obiectelor și amunții fotografice direcțiunii.

3. Proprietarii magazinelor și atelierelor amintiți, cari funcționează pe bază de autorizațiuni regulate libere, vor fi obligați ca în termen de 10 zile și în prezența personală, a d-voastră, să inventarizeze tot materialul care face obiectul deciziunii de față.

4. Nici o vânzare nu se va face fără avizul personal al chestorului sau șefului de poliție.

5. Străinii proprietari de ateliere fotografice nu vor avea voie să fotografieze orașe, străzi, imobile, peisajii, instituțiuni de orice categorie, deasemenea nu vor avea voie să developeze clișee ce li se prezintă fără autorizațiunea aprobată a chestorului sau șefului de poliție. Se vor depune toată vigilența în interesul superior al siguranței Statului.

6. Veți atrage atenția tuturor străinilor din această categorie, că în caz de abatere, li se vor aplica dispozițiile deciziunii No. 27983 și 300065/1940, cu adăugirea că imediat li se vor închide și magazinele și atelierile.

7. Veți raporta de îndată măsurile luate, înaintând și copii după inventarul întocmit.

Societatea de asigurare „Generală”
Inspectoratul din Banat s'a mutat cu ziua de
25 crt în casa ei proprie din
Bulevardul Carol 7, etaj I. Telefon 41-95

LOTERIA DE STAT
 CONEXATA CU LOTERIA UNIUNII FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE
PLANUL DE TRAGERE

EMISIUNEA FIECAREI TRANȘE CUPRINDE 100.000 LOZURI MATCA
 PENTRU TRANȘELE 15 ȘI 18 MAI 1940 (GRUPA 22)
 FIECARE SFERT DE LOZ MATCA ESTE DUBLAT DE UN LOZ ANEXA

TRANȘA albastră cu Tragera la 15 MAI 1940

Câștiguri	a Lei	Total Lei
1	1.000.000	1.000.000
2	900.000	1.800.000
3	800.000	2.400.000
4	700.000	2.800.000
5	600.000	3.000.000
6	500.000	3.000.000
7	400.000	2.800.000
8	200.000	1.600.000
20	100.000	2.000.000
100	10.000	1.600.000
1000	2.000	2.000.000
10000	800	8.000.000
		32.000.000

LOTERIA U. F. C. R. (Anexa) LOZURI INDIVIZIBILE

24	100.000	2.400.000
200	10.000	2.000.000
1000	1.000	1.000.000
3000	200	1.600.000
		7.000.000

TRANȘA vernilă cu Tragera la 18 MAI 1940

Câștiguri	a Lei	Total Lei
1	6.000.000	6.000.000
1	4.000.000	4.000.000
14	1.000.000	14.000.000
1000	8.000	8.000.000
		32.000.000

LOTERIA U. F. C. R. (Anexa) LOZURI INDIVIZIBILE

20	100.000	2.000.000
100	10.000	1.000.000
300	5.000	4.000.000
		7.000.000

Câștigurile se plătesc jucătorilor fără nici o reținere de impozite

Prețul unui loz întreg Lei 800
 Prețul unui sfert de loz Lei 200

Lozul este valabil numai pentru tranșa înscrisă pe loz

Toma Sucraș

Articole Tehnice și Electrotehnice
 TIMIȘOARA L, Str. Alba Iulia 2.
 ROMANIA

Telefon 33-77

CONT. C.E.C. 85354

REPREZENTANȚE GENERALE:

Mașini de scris „KAPPEL”
 Mașini de cusut „VESTA”
 Aparate de radio:
 „BRAUN”, „SABA”
 Lampi cu dinamo „RIEMANN”
 Biciclete și motociclete:
 „PHANOMEN, DIAMANT, ZUNDAPP”

La „CAPITOL” de Paști
 „Capcana”

cu MAURICE CHEVALIER

DE PAȘTI La Apollo

CEA MAI RECENTĂ COMEDIE DE LUNG METRAJ

CELE MAI FRUMOASE VEDETE ALE ECRANULUI MONDIAL

SENZATIONAL!
 LUX!
 MAXIMUM DE ILARITATE!

ALICE BRADY
 JEAN PARKER
 BILLIE BURKE

FEMEI FRUMOASE, BĂRBAȚI FRUMOȘI!

8 PRODUȚIE HAL ROACH (UNITED ARTISTS) Excl. B.D.C.

INFORMAȚIUNI

Calendar

SAMBATA, 27 APRILIE

ortodox: † Sâmbătă Mare. Sf. Martir și Ep. Ierusalimului.

catolic: Sf. Antim.

farmacii de serviciu: Circ. I: Misericordii, Str. Sf. Ioan. — Circ. II: Șarpe, Pi. Traian 7. — Circ. III: Merkle, Bul. — Circ. IV: Braun, Str. Văcărescu

DUMINICĂ, 28 APRILIE:

ortodox: † Sfințele Paști. Sfinții Apostoli Iason și Sosipatru (70).

catolic: † Rogate. Sf. Pavel de Cruce.

farmacii de serviciu: Circ. I: Misericordii, Str. Sft. Ioan. — Circ. II: Maszaru, Piața Badea Cârțan 8, și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27. — Circ. III: Roxin, Pi. Axente Sever. — Circ. IV: Steaua, Pi. Drăgălina 4.

LUNI, 29 APRILIE:

ortodox: † Luni Paștilor, Sfinții nouă sfinți din Cizic.

catolic: Sf. Petru Martir († Rog.)

farmacii de serviciu: Circ. I: Salvator, Ștefan cel Mare 3. — Circ. II: R. Jahner, Ștefan cel Mare 3. — Circ. III: Maria, Ștefan cel Mare 3. — Circ. IV: Crăciun, Piața Drăgălina 15.

MARȚI, 30 APRILIE:

ortodox: † Marția Paștilor. Sf. Ap. Iaș, fratele Sf. lui Ioan Evanghelistul.

catolic: Sf. Ecaterina de Siena († Rog.)

farmacii de serviciu: Circ. I: C. Jahner, Piața Libertății. — Circ. II: Dr. Kovács, Ștefan cel Mare 10. — Circ. III: Sarga, Str. C. Mumbescu 1. — Circ. IV: Diana, Str. Brănuș 29.

REDACTIONALE. PROXIMUL NOSTRU NUMĂR VA APARE MERCU RI 1 MAIU 1940, LA ORELE OBISNUITE. SPUNEM PE ACEASTA CALE TUTUROR COLABORATORILOR, PRIETENILOR SI CITIZENILOR ZIARULUI NOSTRU, UN BRESTINESC: HRISTOS A INVIAT.

— Procurarea materialului de Apărare Pasivă. După cum se știe, Serviciul A. O. N. T. a dat dispozițiuni cu atât de prețurile de orice nuanță, cât și particularități să-și procure fără întârzieri materialul, prescris de minister, pentru Apărarea Pasivă, măști contra gazelor etc. Toate acestea se pot procura la „Oficiul de vânzare a materialului de Apărare pasivă” din Timișoara I, str. Ștefan de Savoia No. 7, singurul autorizat de minister pentru ținutul Timiș, care dispune de măști de toate dimensiunile. Este în interesul tuturor de-a găbi cu procurarea acestui material, pentru a nu fi surprinși de evenimente.

Hoare arestate înainte de comiterea furtului. Eri au fost conduse la Chestor de poliție femeile Maria Botz și Sofia Botz, mama și fiica, cari au fost surprinse în locuința d-lui Lazăr Marta, din str. Prota Trăilă 4, de unde voiau să fure diferite lucruri.

— Două încercări de sinucidere. Femeia Maria Trenai, de 39 ani, din Frătăuța, str. IV. No. 71, pe când se afla în str. Tudor Vladimirescu No. 23, a încercat să-și pună capăt vieții cu o otrăvă necunoscută. A fost internată la Spitalul de stat. Deasemenea, a încercat să-și pună finele firului vieții, femeia Maria Teodor, de 20 ani, din str. S. Bărnăuțiu 15, care se aruncă în canalul Bega. Ea a fost salvată la timp de d. Francisc Horvath, din str. Filomelei 43.

— Furt în gara Domnița Elena. Femeia Elena Adam, originară din Bocșa-Română, a fost victima unor pungăși necunoscuți, cari, în fața gării Domnița Elena, i-au furat din buzunar suma de 9000 lei. Cazul a fost reclamat poliției.

— Chelnerii și Zina Muncii. O delegație compusă din reprezentanții Asociației restauratorilor și cafeștilor, precum și ai breslei muncitorilor ospătari, s'a prezentat la d. chestor Nicolae Baicu. I elegantă a cerut să se lămurească dacă chelnerii, au și ei dreptul să participe la serbară zilei de 1 Mai, deci să nu lucreze în această zi, cum fac și celelalte categorii de muncitori. A rămas să se respecte dispozițiunile date de ministerul Muncii, care nu face nicio distincție cu privire la chelneri. Cazul acesta, bineînțeles, nu este unic. Breasla va comunica membrilor, atât dispozițiunile ministerului cât și rezultatul demersului la d. chestor N. Baicu. După toate probabilitățile, în întelegeră cu patronii și pe răspundere individuală, chelnerii vor accepta să lucreze și la 1 Mai, în orele de masă, adică dimineața, la prânz și seară.

— Grădii Române. Apare la Timișoara, ca organ al Gărzii Naționale din ținutul Timiș. În ultimul număr semnează pr. Horia Vișoiu, Dorian Grozdan, dr. Ioan Teicu, Volbură Poiană Năsturaș, S. S. Moldovanu, N. Galețaru și alții. Remarcăm interesantul articol al d-lui S. S. Moldovanu: „România în Europa de azi și de mâine”, o meditație după conferința d-lui Pamfil Șeicaru, ținută la Timișoara. Ținuta acestei reviste, secondază rodnică activitatea a d-lui col. N. Madancovici, întru organizarea Gărzii Naționale.

Moșie frumoasă

IN BANAT

Investiție absolut sigură și rentabilă, 310 jug. pământ prima calitate și pădure, clădiri masive, case de locuit, grădini spațioase, magazii etc., pomi fructiferi, crescătorie de porci. Preț ul eftin. Amatorii serioși adreseze Agenția Carol Schuller București, Pasagiul Comedia, sub „Plasament Ideal”.

Camera de Agricultură a județului Timiș-Torontal

Nr. 4118/1940.

PUBLICAȚIUNE

In urma ordinului Ministerului Agriculturii și Domeniilor Nr. 7592 din 16 Aprilie 1940, termenul pentru procurarea autorizațiilor pentru comerțul cu semințe conform art. 34 din Legea de organizarea agriculturii, s'a prelungit până la 15 Mai 1940

Toți comercianții de semințe, cari nu au astfel de autorizații își vor înainta cererile până la data de mai sus, atașând și următoarele acte:

1. Certificatul Tribunalului, că firma este înscrisă în registrul firmelor, sau o copie după fila de înscriere a firmei eliberată de Camera de Comerț și Industrie.
2. Certificat eliberat de Percepția respectivă că exercită comerțul.
3. Certificatul de cetățenie.

Cererea va fi înaintată Camerei de Agricultură.

Directorul Camerei Agricole
(ss) Ing. V. Fărcășianu

HOTEL CARLTON- SAVOY în centrul orașului oferă tot confortul publicului vizitator.

— ȘCOALA BANĂȚEANĂ. Iată o revistă de existență careia, în afară de învățătorii bănățeni, puțini sunt cei cari știu. Apare la Timișoara de aproape un sfert de veac, ca organ al Asociației Învățătorilor din județul Timiș-Torontal. Numeroase sunt problemele pedagogice, dăscălești și în legătură cu ridicarea școlii bănățene, discutate în paginile acestei reviste. În ultimul număr colaborează d-nii: Marius Bucătură, Ion Căpreanu., Ion C. Nițu, Virgil Birou și Patrichie Rămneanțu, care publică un interesant articol „Din trecutul școlii bănățene”, arătând cum au luat ființă primele asociații învățătoresci, în Banat.

— Allo! Allo! Allo! Baia „Sztiner” din Oravița s'a renovat complect și în stilul cel mai modern cu o curățenie rară. Are izvor cu apă conținând fier. Cea mai bună apă pentru vindecarea stomacului. Regiune climatică cu prețuri foarte eftine.

— Dr. Artur Perlstein, medic specialist în boale interne (inimă, plămâni stomac), și-a reluat consultațiunile în Timișoara I, Bulev. Duca 4, între orele 9-11 și 3-5. Tel. 38-19. Laborator de electrocardiografie, radiologie și de metalobism basial.

Judecătoria de pace rurală Ciacova, Județul Timiș-Torontal.

Nr. G. 1390/1938.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Eș. Nr. 701/1940.

Se aduce la cunoștință publică că în baza deciziei Nr. 17076/1931, 10489/1933 a Judecătoriei I Urbană Timișoara prin care s'a ordonat secvestru precum și în baza deciz. Nr. 1890/1938 a judecătoriei de pace rurală Ciacova prin care s'a efaptuit secvestru de către Corp. Port. de pe lângă Trib. Timiș-Torontal, în favoarea următoare Firmă Frații Friederich dom. în Timișoara, repr. prin Dr. Blumm Alexandru avocat în Timișoara contra urmăritului dom. în Tolvadia pentru suma de 67.840 capital, 630 lei stabilite pentru cererea de licitație și pentru cele ce vor mai surveni, se vor vinde prin licitație publică în ziua de 2 Maiu 1940, ora 3 p. m. în comuna Tolvadia Nr. casei 244, obiectele secvestrate și anume: 8000 kgr. de grâu, una cocie cu osii de fier, un cal murg negru, una semănătoare pentru grâu, una batoză de treerat, una locomobilă pentru treerat, 4000 kgr. grâu în boabe, un semănător cu 17 rânduri pentru grâu, 2 cai murgi, prețuite toate în 111.000 Lei.

Conform art. 20 al Nuvelei din 1908, prezenta licitație se ordonă și în favorul celorlalți cari au secvestrat obiectele de mai sus.

Ciacova la 2 Aprilie 1940.
Esmis Judecătoresc, Mojem.

— Congresul general al breslelor. La 1 Mai se deschide în Capitală congresul general al breslelor. Breasla tipografilor din ținutul Timiș va fi reprezentată la congres prin președintele ei, d. Teodor Bozgan și prin d. vicepreședinte Gh. Ienciu din Arad.

— Avocații dr. Liviu Lintia și Liviu Lintia jun. și-au mutat cancelaria: Timișoara I, Bulev. Carmen Sylva No. 44 (lângă posta centrală).

— CORUL „SPERANȚA”, al catedralei ort. rom. din Timișoara-Fabrică, în noaptea Învierii Domnului și în ziua I-a de Paști va da răspunsurile la Sf. Liturhie, cântând Liturghia de S. V. Drăgoi și Gh. Dima.

— Accident de circulație. Tramvaiul de pe linia 6, condus de vatmanul Teodor Nicolae, a lovit, pe str. Ștefan cel Mare, trăsura d-lui Sava Botz, condusă de vizitiul Ioan Zsomer. Trăsura s'a răscolit și o osie ruptă.

INDUSTRIA TEXTILA LUGOJ
Societate Anonimă
LUGOJ.
CONVOCARE.

În conformitate cu art. 15 din Statute, domnii acționari ai societății anonime „Industria Textilă Lugoj”, sunt convocați în adunare generală ordinară la sediul sucursalei Banca de Credit Român din Timișoara, Piața Libertății No. 3, pentru ziua de Sâmbătă, 25 Maiu 1940, ora 16. În cazul, când la această dată nu s'ar întruni numărul legal de acționari, adunarea generală ordinară va avea loc în aceeași condițiuni, Sâmbătă, 15 Iunie 1940, ora 16.

- Ordinea de zi:
1. Desemnarea unui secretar și a doi acționari pentru semnarea procesului-verbal al adunării generale.
 2. Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Cenzori pe anul 1939.
 3. Aprobarea bilanțului și Contului de Profit și Pierdere pe exercițiul 1939, precum și descărcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Cenzori pe exercițiul reparatizării 1939.
 4. Repartizarea beneficiului realizat pe 1939.
 5. Alegerea Consiliului de Administrație pe exercițiul 1940.
 6. Alegerea Comitetului de Cenzori pentru exercițiul 1940 și fixarea onorariului.
- Domnii acționari, care doresc să-și exercite dreptul de vot, sunt rugați să depună acțiunile dimpreună cu cuponul 1939, cu cel puțin 5 zile înainte de ținerea adunării generale ordinare, conf. art. 19 din Statute, la casieria societății, sau la o instituție bancară din țară sau străinătate.
- Data în ședința Consiliului de Administrație din 19 Aprilie 1940.
- Consiliul de Administrație.

Treerătoare MAVAG cu și fără aparat de trifoi
Tractoare agricole și industriale HANNOMAG-DIESEL
Semănătoare Meliehar
Săcerătoare, cositoare, etc. Massey-Harris
Pluguri de tot felul HUDSACK.
Piese originale de fabrică!
Prețuri convenabile și condiții uni avantajoase.

INDUSTRIA-ECONOMIA S.A.
pentru comerț și industrie
Timișoara IV., Strada Ion Brătianu No. 34

Incepând de
Duminecă
CAPCANA
Film polițist de o factură inedită
cu: MAURICE CHEVALIER, MARIA DEA,
... OIR, ERICH von STROHEIM.

Incepând de
Duminecă
ZENOBIA
O excelentă comedie cu:
STAN ȘI BRAN

ULTIMA ORA

Situația pe frontul norvegian

Operațiile de încercuire a orașului Trondheim continuă

Forțele germane din Norvegia dispun de 1300 avioane

Stockholm, 28. (Rador.) — Reuter: Ziarul „Aftonbladet” anunță din Trondelag că, deși înaintarea aliaților prin Stankjer a fost întârziată, operațiile de încercuire a orașului Trondheim continuă. În tot cursul nopții, au continuat luptele între unitățile înaintate britanice și trupele germane, acestea din urmă dispunând de tancuri și care de asalt. Germanii sunt sprijiniți de tunurile depe crucișetorul Uso și depe două di-strugătoare care au pătruns foarte adânc în fiordul Trondheim.

Trupele franceze și britanice venite dela Namsos au o misiune foarte grea. În adevăr, germanii au adus puternice întăriri pe calea aerului și prin debarcări depe vasele de război pe peninsula Indercy.

LOCALITATEA ROEROS CUCERITĂ DE GERMANI

Stockholm, 28. (Rador.) — Reuter anunță că trupele germane au cucerit localitatea

D. Reynaud

a primit din nou pe d. ambasador R. Franasovici

Paris, 28 (Rador.) — D. Reynaud a primit Joi în audiență pe d. Richard Franasovici, ambasadorul României la Paris.

Vizita la Budapesta a d. Andres, ministrul de comerț jugoslav

Budapesta, 28. (Rador.) — D. Andres, ministrul de comerț jugoslav, care face o vizită oficială la Budapesta, a fost primit Joi în audiență de dd. Horthy, Teleki și Csáky precum și de d. Varga, ministrul comerțului.

Cursul mărcii germane și al coroanei cehe n'a fost schimbat

București, 28 (SIR.) — Răspunzând repetatelor întrebări în privința recențelor lucrări ale comisiunilor guvernamentale române și germane, legația

Roeros situată la 100 km. sud-est de Trondheim. Ele exercită o puternică presiune în direcția joncțiunii feroviare dela Stoeron, care este în stăpânirea aliaților.

INTĂRIRI PENTRU AVIAȚIA GERMANĂ

Stockholm, 28. (Rador.) — DNB anunță: Ziarul „Nya Dagligt Allehanda” anunță din Oslo ca numeroși soldați norvegieni care au încetat orice rezistență zadarnică, au fost încorporați în poliția norvegiană din Oslo. Ziarul mai anunță că aviația germană a fost mult întărită în sectorul Oslo prin sosirea a mai multor sute de avioane de ultimul tip.

CARI SUNT FORȚELE AERIE NE ALE GERMANIEI ÎN NORVEGIA

Roma, 28. (Rador.) — Transmisul special în Norvegia al ziarului „Popolo di Roma” anunță că comandamentul forțelor germane din Norvegia dispune de 1300 avioane, din care 800 aparate greie de bombardament, 200 aparate ușoare de bombardare și 300 de vânătoare.

FLOTA FRANCEZĂ SUPRAVEGHIAZĂ STRAMTOAREA SKAGERRAK

Paris, 28. (Rador.) — HAVAS DĂ URMATOARELE AMĂNUNTE PRIVITOARE LA ACTIVITATEA DIN ULTIMUL TIMP AL FLOTEI FRANCEZE:

ÎN NOAPTEA DE MIERCURI SPRE JOI UNITĂȚILE FRANCEZE AU COOPERAT ÎN MAREA NORDULUI CU FLOTA ENGLEZĂ LUAND ASUPRA LOR SUPRAVEGHEREA STRAMTORII SKAGERRAK.

TORPILOARELE FRANCEZE AU DAT C LUPȚĂ ÎMPOTRIVA UNOR VASE GERMANE DE PATRULĂ, SCUFUNDÂND DOUA DIN ELE — DOUĂ VASE RAPIDE ÎNARMATE CU TUNURI ȘI CU TUBURI ARUNCĂTOARE DE TORPILE CU MISIUNEA SPECIALĂ DE A VĂNA SUBMARINE.

Contrar afirmațiilor propagandei germane se declară în cercurile maritime franceze că nici o unitate franceză n'a suferit stricăciuni.

Supravegherea Skagerrakului asumată de vasele franceze a durat toată noaptea.

Trupele aliate din Norvegia de sud silite să facă unele retrageri locale

Comunicatul ministerului de război britanic

Londra, 28. (Rador.) — Ministerul de război publică următorul comunicat: Trupele aliate din Norvegia de sud au fost serios atacate de importante efective inamice, sprijinite de artilerie de calibru mijlociu, d care blindate, și de avioane care sburau la mică înălțime.

A fost nevoie că se opereze câteva retrageri locale. În sectorul situat la nord de

Stankjer, n'au fost lupte, dar patrulile a u fost deosebit de active. În sectorul Narvik nimic de semnalat.

Criza de guvern din Belgia a fost rezolvată

Bruxelles, 28 (Rador.) — Suveranul a primit Vineri dimineața la ora 10, pe d. Pierlot, președintele guvernului demisionat.

Bruxelles, 28 (Rador.) — După audiența d-lui Pierlot, regele Leopold a primit pe d. P. Hymans, ministru de stat, președintele grupului liberal din Camera. D. Pierlot, eșind dela Palat, a declarat că guvernul său constituit pe baza încrederii dintre cele trei partide tra-

Comunicate

FRANȚA
Paris, 28. (Rador) — Comunicatul francez din dimineața de 26 Aprilie:

Acțiuni de artilerie în regiunea Sarre.

GERMANIA

Berlin, 28. (Rador) — Înaltul comandament al armatei germane anunță:

Forțele navale britanice au atacat la 25 Aprilie portul Narvik. La Trondheim întăriri de trupe și materiale au sosit.

În regiunea Bergen, trupele germane au ocupat împrejurimile regiunii Voss unde se aflau norvegienii. Rezistența parțială a inamicului a fost sfărâmată. În sirănsă colaborare cu aviația, trupele germane înaintând dela Oslo în direcția nord și nord-vest a câștigat teren. În mai multe locuri luptele sunt încă în plină desfășurare.

Avioanele de luptă au lansat bombe asupra unor trupe în marș și asupra liniilor de comunicație ale unor transporturi.

11 avioane inamice au fost distruse între Dombaas și Andalsnes.

În fața coastei Norvegiei au fost lansate bombe asupra mai multor vapoare britanice. Un vas curățitor de mine și unul de transport au eșuat.

Un torpilor a fost nevoit să se oprească, un vas cisternă a fost atins. Echipajul l-a părăsit.

Bombe au lovit încă un vas.

Un atac aerian britanic a fost dat împotriva aerodromului din apropiere de Trondheim.

Mai multe avioane au fost avariate de schije de bombe britanice. În noaptea de 25 spre 26 Aprilie orașul Oslo a fost atacat de avioane de bombardament.

Efectele cauzate de bombe nu au fost încă constatate cu amănunțime. Pe frontul de Vest nimic nou de semnalat. Un avion de recunoaștere german a fost forțat să aterizeze pe teritoriul belgian. Echipajul s'a salvat. În timpul nopții, mai multe avioane germane inamice au mai multe avioane inamice au pătruns în golful german. Un avion britanic, atins de focurile apărării anti-aeriene, în apropiere de insula Syft a dispărut în

Amnestierea unor infracțiuni la dispozițiunile legii pentru apărarea ordinii în stat

București, 28. (SIR.) — M. S. Regele a semnat ieri decretul lege pentru amnestierea unor infracțiuni la dispozițiunile legii pentru apărarea ordinii în Stat, publicată în Monitorul Oficial Nr.88 din 15 Aprilie 1938 și codul penal Regele Carol.

Art. 1. Infracțiunile, cu caracter politic, prevăzute și pedepsite de art. 6, 7, 9, 10, 14, 15, 24, 25 și 28 din legea pen-

tru apărarea ordinii în Stat, publicată în Monitorul Oficial No. 88 din 15 Aprilie 1938, precum și cele, cu acelaș caracter, prevăzute de art. 323, 324 și 329 din Codul Regele Carol al II-lea, fie că s'ar afla în faza urmăririi, instrucțiunii sau condamnării, se amnistiază.

Art. 2. Constatarea caracterului politic al infracțiunilor prevăzute de articolul precedent, se face după piesele eu-

prinse în dosarele penale respective.

Art. 3. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial.

Art. 4. Orice dispozițiuni contrare legii de față sunt și rămân abrogate.

Data la 25 Aprilie 1940. CAROL

(ss) Gh. Tătărescu, președintele consiliului de miniștri, (ss) M. Gheimeganu, ministru internelor.

ditionale — catolic, liberal și social democrat — nu poate admite scăderea de autoritate pe care o prezintă pentru el votul negativ, dat ieri de marea majoritate a grupului liberal. Guvernul rămâne însărcinat cu afacerile curente, făcând față îndatoririlor cu vigilență împusă de împrejurări.

Bruxelles, 28 (Rador.) — Regele Leopold a adresat lui Pierlot următoarea scrisoare, care a fost publicată:

„Scumpul Meu președinte al consiliului, în momentul când armata stă de veghe la frontiere și când situația internațională impune tuturor belgienilor datoria de a se uni tot mai strâns, nu este timpul potrivit pentru o criză ministerială deschisă pe chestiuni de politică internă. Ași merge împotriva interesului superior al țării, dacă aș primi demisia guvernului, a doua zi după votul recent al Senatului, care a confirmat că politica noastră externă reprezintă voința aproape unanimă a națiunii. Vă rog, deci, să urmați fără preget, efortul pe care l-a întreprins guvernul și pe care îl impune mântuirea patriei. Vă reînnoiesc încrederea Mea și vă rog să credeți că rămân al dvs., devotat. Leopold.”